

Jerzy Buzek az Európai Parlament új elnöke

Jerzy Buzek

Az Európai Néppárt lengyel képviselőjét, Jerzy Buzeket választotta elnökévé 2009. július 14-én az Európai Parlament. Ő az első házelnök, aki a 2004 óta csatlakozott államok valamelyikéből származik. Az EP elnökének megbízatása két és fél évre szól.

„Egyszerre hatalmas kihívás és nagy megtiszteltetés” – e szavakkal kommentálta házelnökké történő megválasztását Jerzy Buzek, aki korábbi lengyel miniszterelnökként 1999-ben bevezette Lengyelországot a NATO-ba és felkészítette az országot az európai integrációra. 1998-ban részt vett a csatlakozási tárgyalások megkezdésében.

Buzek mögött a képviselők kétharmada

A 736 képviselő közül 713 szavazott. A leadott voksok közül 69 volt érvénytelen.

Jerzy Buzek 555 szavazatot kapott. Ez az összes leadott szavazat 77,84, illetve az érvényes szavazatok 86,18 százaléka. Az 555 szavazat egyébként az összes, 736 képviselő 75,4 százalékát jelenti.

Az Egyesült Európai Baloldal – Északi Zöld Baloldal frakció jelöltjére, Eva-Britt Svenssonra 89-en voksoltak.

„Megválasztásom elismerés”

„Megválasztásomat elismerésnek tekintem” – folytatta a „Szolidaritás” ellenzéki rendszerváltó szakszervezet egykori aktivistája. Utalva a 2004-ben és azt követően csatlakozott közép-kelet európai államokra, Buzek kifejtette: házelnökké való választását „mindazon milliók iránti elismerésnek tekinti, akik harcoltak a demokráciáért”, valamint az azok iránti tisztelet jeléül, akik a kommunista diktatúra éveiben „nem hajoltak meg a rendszer előtt”.

Jerzy Buzek megválasztása után azt mondta, különös figyelmet fog fordítani az új tagállamok képviselőire. Hangsúlyozta továbbá a nemzetközi szövetségek fejlesztésének fontosságát, valamint beszélt az emberi jogok védelmének szükségességéről, illetve az uniós intézményeknek a polgárok számára történő átláthatóbbá tételéről.

Tudós az EP élén

Jerzy Buzeket 2004-ben választották be az Európai Parlamentbe, ahol az ipari, kutatási és energiaügyi szakszabizottság, valamint az Ukrajnával fenntartott kapcsolatokért felelős parlamenti küldöttség tagja volt.

Megválasztása előtt úgy mutatkozott be a képviselőknek, „szakmám szerint tudós vagyok”.

Jerzy Buzek 1940 július 3-án született, Śmiłowicében (Szilézia), Lengyelországban. 1997 és 2001 között Lengyelország miniszterelnöke és a lengyel parlament (szejm) képviselője. 1999-ben ő vezette be Lengyelországot a NATO-ba. 1997-ben kezdeményezője az Európai Unióval indított csatlakozási tárgyalásoknak. 1998-ban megalapította a Családjért Alapítványt, 2002-ben pedig a Civil Társadalom Pro Publico Bono Intézetet. 1980-tól kezdve a Szolidaritás Független Szakszervezet tagja, 1981-ben a Szolidaritás első országos küldöttkongresszusának elnöke. A Szolidaritás több titkos regionális és országos szervezetében tevékenykedett. 1989 után a Szolidaritás 4., 5., és 6. kongresszusának elnöke. Az 1997-es választások előtt a Választói Szolidaritási Társadalmi Mozgalom (AWS) gazdasági munkacsoportjának vezetője.

Egyetemi tanár. Tanulmányait a sziléziai műszaki egyetem energiamérnöki karán végezte. 1971-1972-ben kutatói ösztöndíjas a cambridge-i egyetemen, az Egyesült Királyságban. Közel 200 tudományos cikk és szabadalom szerzője. A sziléziai és opolei műszaki egyetemek előadója volt. Számos egyetemi és műszaki testület tagja. 1997-ig a Lengyel Tudományos Akadémia Gliwicei Intézetének tudományos igazgatója. Lengyelország képviselője a Nemzetközi Energiaügynökség üvegházhatás-kutatási programjában (1992-1997). Az INCREASE - energiával és környezetvédelemmel foglalkozó lengyel-német tudományos hálózat - társalapítója. 1994-ben megalapítja a Sziléziai Légkörvédelmi Konzorciumot. 2002 és 2004 között a częstochowai Polonia Egyetem rektorhelyettese és a Polonia Diplomáciai Iskola egyik alapítója. A dortmundi, a szülői és az ispartai egyetem, illetve a sziléziai és az opolei műszaki egyetem díszdoktora.

2004 óta az Európai Parlament képviselője, Lengyelországban őt választották meg a legtöbb szavazattal. 2004 óta az Európai Energiaforum al-elnöke.

Magyar sikerekkel rajtolt az EP hetedik ciklusa

Szájer József

Az Európai Parlament hetedik ciklusának kezdő ülésén 2009. július 13-16. között ült össze első ízben a törvényhozó testület plenárisa, mely a leköszönő **Hans-Gert Pötering** helyére, a lengyel néppárti **Jerzy Buzek** személyében megválasztotta új elnökét, valamint tizennégy alelnökét, köztük **Schmitt Pál** képviselőt, volt olimpiai bajnokot és nagykövetet.

Az elemzők történelmi jelentőségű eseményként értékelték, hogy az Európai Parlament élén, történelme során első ízben egy volt kommunista országból származó elnök áll. Jerzy Buzek beköszönő beszédében okkal jelenthette ki, hogy megválasztatása Kelet- és Nyugat Európa egységesülését jelképezi, továbbá hogy ezáltal megerősödik az új tagállamok – köztük Lengyelország, Magyarország és Románia – uniós képviselete.

Schmitt Pál alelnöksége mind-ezideig a legmagasabb tisztség, melyet csatlakozása óta Magyarországnak – a néppárti Fidesz-delegáció – magának elkönnyelhet.

Az Európai Parlament és testületei megalakulásának rendjén tegnap tartotta hivatalos alakuló ülését a **Magyarországi Néppárti Delegáció**. Vezetőjévé ismét **Szájer József** képviselőt választotta meg, aki egyben az Európai Néppárt frakciójának alelnöki tisztségét is betölti. Az EP alelnökévé való megválasztatása nyomán Schmitt Pál a Fidesz-delegáció eddigi elnöke – szükségszerű-

en – megvált ettől a tisztségétől. Az előállított helyzetben Szájer József azt a rendhagyó javaslatot tette, hogy a magyarországi néppárti küldöttség, mintegy Schmitt Pál utódjaként, **Tőkés László** erdélyi képviselőt válassza tiszteletbeli elnökévé. A Kárpát-medencei magyarok összetartozásának és egységes európai közösségének beszédes kifejezéseként az anyaország képviselői meg is választották püspökünket.

Szájer József delegációvezető a következőket mondta ezzel kapcsolatban: „A magyar nemzet határokra túl nyúló újraegyesítésének egy szimbolikus kifejezése az, hogy egy olyan személyiséget választottunk a magyar néppárti csoportnak az elnökévé, aki a magyar nemzet egyik kiemelkedő személyisége és Erdélyben választották meg az Európai Parlamentbe. Mi, magyar képviselők ugyanahhoz a magyar nemzethez tartozunk, legyünk bár különböző tagállamok állampolgárai. Az európai újraegyesülés szelleme lehetővé teszi, hogy a magyar nemzet különböző részeiből származó képviselők együtt dolgozzanak az egész Kárpát-medencei magyarságért.”

Amint arról már tájékoztatást nyújtottunk, az **erdélyi magyarok európai parlamenti képviselőcsoportja** a többségi román néppárti küldöttség ellenállása miatt mind-ezideig még nem alakulhatott meg. Erre minden valószínűség szerint, a román álláspont remélhető megváltozásának nyomán, a nyári szünet után, ősszel fog sor kerülni.

Az EP megalakulásának nyitó-ülésszakában a **szakbizottságok** létrehozására is sor került. Az egyes EP-frakciók, illetve az országos küldöttségek számarányuknak megfelelően, többnyire megegyezéssel formában jelölték ki képviselőiket a fennálló huszonnégy szakbizottságba. Az erdélyi magyarok küldöttei a következő bizottsági helyeket szerezték meg: Winkler Gyula tagja lesz a Nemzetközi kereskedelem szakbizottságnak (INTA), valamint póttagja a Regionális fejlesztésnek (REGI), Sógor Csaba pedig tagja az Állampolgári jogok, bel- és igazságügy (LIBE) és póttagja a Foglalkoztatás és szociális ügyek (EMPL) szakbizottságoknak.

Tőkés László képviselőnk rendes tagja lett az Oktatási és Kulturális Bizottságnak (CULT), valamint a Külügyi Bizottság (AFET) albizottságaként működő Emberjogi Bizottságnak (DROI), továbbá póttagként került be a Külügyi Bizottságba. A román delegáció – meglepő – javaslatára, képviselőnk a DROI vezető **koordinátori tisztségére** jelölték, mely tisztségre tegnap délutáni rendkívüli ülésén **Inese Vaidere** lett jelölttel együtt társkoordinátorként meg is választották. A bizottság helyettes koordinátorává **Eduard Kukan** volt szlovákiai külügyminisztert választották. Erdélyi képviselőnk és a lettországi küldött együttállása jó előjelnek számít az emberi és a kisebbségi jogok hatékony érvényesítése tekintetében.

Strasbourg, 2009. július 16.

Tőkés László és Schmitt Pál

Az önálló erdélyi magyar delegáció kérdéséről

Kampányzáró

Amint az közismert, az erdélyi Magyar Összefogás listáján mandátumot nyert európai parlamenti képviselők egy **önálló romániai magyar képviselőcsoport** létrehozása iránti igényüket jelentették be az Európai Néppárt EP-frakciójában. Ezen szándékat 2009. június 23-án, brüsszeli megbeszélésükön **Theodor Stolojan** román delegációvezetővel és **Marian-Jean Marinescu** képviselőtársukkal is közölték, akik – ez alkalommal – jóváhagyólag tudomásul vették magyar képviselőink tervét.

Július 1-én kelt közös megkeresésükben **Tőkés László**, **Winkler Gyula** és **Sógor Csaba** hivatalos úton terjesztették kérésüket az Európai Néppárt EP-frakciójának vezetősége elé.

Ezzel párhuzamosan – és ezt megelőzően – a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának a színeiben megválasztott két EP-képviselő is **önálló felvidéki magyar küldöttség** létrehozását jelentette be – szándékukat viszont a szlovák képviselőcsoport határozott visszautasításban részesítette. Ehhez hasonlóan, utóbb a román képviselőcsoport vezetősége

is azt közölte, hogy ellenzi az erdélyi magyar küldöttség megalakítását.

Hivatalos formában **Joseph Daul** néppárti frakcióvezető mind ez ideig nem adott választ felvidéki és erdélyi magyar EP-képviselőink önálló küldöttségek alakítására vonatkozó megkereséseire. Kéréseik elbírálásában minden bizonnyal döntő szavuk lesz országos többségi képviselőcsoportjaiknak.

Ezt szem előtt tartva, az ügy közmegegyezésen alapuló, békés rendezésére törekedve, erdélyi képviselőink a mai napon a **Romániai Néppárti Delegáció** ülésén vetették fel az önálló erdélyi magyar képviselőcsoport létrehozásának kérdését, a többségi demokrata-liberális küldöttség támogatását kérve ennek megvalósításához.

Előterjesztésében Winkler Gyula rámutatott, hogy a Romániai Néppárti Küldöttség két önálló csoportból, a **PD-L**, valamint az **RMDSZ** – és az **EMNT** – képviselőiből tevődik össze. Ennek megfelelően indokolt, hogy a néppárti EP-frakcióban is két önálló romániai küldöttség alakuljon. Ez viszont nem jelenti azt, hogy

a maga rendjén mindkettő ne egyéges erővel képviselné országunk érdekeit. Winkler Gyula párhuzamos példaként említette **Németországot** és **Portugáliát**, melyek esetében szintén két-két csoport képviselteti magát a néppárti frakcióban.

Sógor Csaba EP-képviselő szintén az önálló magyar csoport létjogosultsága mellett érvelt, kemény konfliktusba kerülve ezáltal Marian-Jean Marinescu néppárti frakcióalelnökkel, aki a magyar képviselő kialakítását határozottan ellenezte.

Tőkés László európai képviselő – a Magyar Összefogás listavezetője – hozzászólásában a „sokféleség az egységben” EU-alapelvev hivatkozva állt ki a magyar küldöttség önállóodása mellett, nyomatékosan kérve a román képviselőcsoport támogatását ehhez. A közös romániai érdekek képviseletén túlmenően erdélyi magyarságunk számára elengedhetetlenül fontos, hogy sajátos ügyeit, úgymint a **kisebbségi kérdést** vagy az **autonómia** ügyét politikailag szabadon artikulálja, ezt pedig igazából csak önálló politikai entitásként képes megtenni – mondotta európai képviselőnk, aki egyben arról is beszámolt, hogy **Markó Béla** RMDSZ-elnök – meg egyezőségüknek megfelelően – a PD-L országos vezetőségénél fog közbenjárni a romániai magyar EP-küldöttség létrehozásának az elősegítése érdekében.

Jelek szerint a képviselőcsoport megalakítása – a közelgő nyári szünet következtében – nagy valószínűséggel őszre fog halasztódni. Három képviselőnk viszont ebben az ügyben már a mai napon különkihallgatást kért Joseph Daul néppárti frakcióelnöktől.

Strasbourg, 2009. július 14.

A brüsszeli kérdéseket Bukarestben oldják meg?

Brüsszelben 2009. július 21-én megtartotta soron következő munkaülését az Erdélyi Magyar Képviselőcsoport (RMDSZ), **Tőkés László**, **Winkler Gyula** és **Sógor Csaba** részvételével. Napirend szerint a következőkkel foglalkoztak:

- A román delegáció megkeresésére hozzájárultak ahhoz, hogy a képviselőcsoport **főállású titkárt**

alkalmazzon, a képviselők szakmai tevékenységének koordinálása céljából. Képviselőink ezen bizalmi gesztussal is kifejezésre juttatták a román kollégák iránti együttműködési szándékukat.

-Az új törvényhozási ciklusra hivatalos formában még nem alakult meg a román néppárti delegáció. Megalakulására, az elnök és a pénz-

táros megválasztására várhatóan – a nyári szünet után – ősszel fog sor kerülni. Addig is az elnöki teendőket **Theodor Stolojan** volt miniszterelnök látja el. Ettől függetlenül képviselőink továbbra is kiállnak **önálló magyar küldöttségük** létrehozása mellett – a romániai delegáció keretében. Ennek elérése érdekében három síkon lépnek fel, nevezete-

sen: Joseph Daul néppárti frakcióelnök támogatását, másfelől a román néppárti küldöttség beleegyezését, továbbá az RMDSZ részéről **Markó Béla** szövetségi elnök közbenjárását kérve Emil Boc demokrata-liberális pártelnöknél (DLP).

- Képviselőink a továbbiakban számba vették az **EP-szakbizottságokban** elnyert helyeiket. Megelégedéssel nyugtázták, hogy a román néppárti küldöttség támogatta kellő politikai súlyal bíró bizottsági pozícióik megszerzését.

Ugyancsak számbavették az EP-ben működő és várhatóan összeül újra alakuló frakcióközi csoportokban – való intergroupokban – való részvételüket. Képviselőink az új törvényhozási ciklusban is, mindhárman folytatni kívánják tevékenységüket a **kisebbségi intergroupban**. Ezen kívül Winkler Gyula képviselő tagja a kisvállalkozások ügyében illetékes **SME Union** szervezetnek, Tőkés László és Sógor Csaba pedig a **tibeti frakcióközi csoportnak**. Sógor Csaba a **család-, és gyermekvédelemmel foglalkozó**, valamint a **Kultúra, bor és hagyomány** című intergroupokban is tovább kíván tevékenykedni. Az erdélyi magyar képviselőcsoport támogatta Tőkés Lászlónak egy **keresztény ökumenikus frakcióközi csoport** létrehozására irányuló kezdeményezését.

Erdélyi magyar képviselőink végül megegyeztek abban, hogy a délben sorra kerülő román delegációs ülésen javasolni fogják, hogy a román néppárti képviselőcsoport:

- Támogassa egy **kisebbségi biztosi tisztség** létrehozását az Európai Bizottságban

- Foglaljon állást a verespataki bányafejlesztési terv ügyében

- Foglaljon állást a kisebbségi jogokat csorbító szlovákiai állami nyelvtörvény ellenében.

Képviselőink továbbá azt is elhatározták, hogy az Erdélyi Magyar Képviselőcsoport nevében, írásbeli úton külön is megkeresik **Leonard Orban** soknyelvűségért felelős európai biztost.

A romániai néppárti delegáció 21-i ülésén – az előzetes meg egyezésnek megfelelően – Tőkés László képviselő előterjesztést tett a felsorolt javaslatok tárgyában.

A delegációs ülésen elnöklő Theodor Stolojan és **Jean-Marian Marinescu** kezdetben eleve visszautasítólag viszonyultak a felvetésekhez, kijelentve, hogy azok nem tartoznak a képviselőcsoport illetékességi körébe. A megbeszélés folyamán álláspontjuk árnyaltabbá vált.

Többek között az is elhangzott, hogy a verespataki bányászati projekt kizárólag Romániára tartozik. Jean-Marian Marinescu a szlovákiai nyelvtörvény kapcsán kifejtette, hogy Európában Románia, sőt még Franciaország is „kisebbségnek” számít. **Cristian Dan Preda** képviselő viszont indokoltan tartotta a felvetett kérdésekhez hasonló ügyek megbeszélését, és külön is érdeklődést tanúsított a szlovákiai nyelvtörvény iránt. Végül is Theodor Stolojan elnök sem zárkózott el az elhangzott indítványoktól, viszont föltétlenül szükségesnek tartotta a Bukaresttel való előzetes konzultálást.

Brüsszel, 2009. július 21.

Kelemen Hunor, Sógor Csaba, Tőkés László és Markó Béla

Stavros Dimas környezetvédelmi biztos levele Tőkés László európai parlamenti képviselőhöz

Tisztelt Képviselő Úr!

Köszönöm 2009. április 21-én kelt levelét a romániai és bulgáriai aranybányászatról, valamint az aranybányászati ciántechnológia használatáról e két tagországban.

Az Európai Bizottság éveken keresztül szoros figyelemmel kísérte az Ön által nevesített kitermelési folyamatokat. Számos levél, parlamenti felszólalás és beadvány taglalta ezt a kérdéskört. A témát a két érintett tagország nemzeti hatóságaival való tárgyalásaink rendjén is valamennyiszer felvetettük.

A romániai (Verespatak) és bulgáriai (Chelopech és Krumovgrad) kitermelési eljárások ügyében arról tájékoztatom, hogy a környezeti hatástanulmányok (EIA, Environmental Impact Assessment) jóváhagyása és a tervek elfogadása a két ország EU-csatlakozása előtt történt.

Következésképpen, mivel akkor az uniós EIA-irányelvet nem lehetett alkalmazni a két ország esetében, a Bizottság a fent említett tervek jóváhagyása miatt nem indíthatott eljárást. Mindemellett az EIA-eljárásoknak összhangban kell lenniük a hatályos nemzeti jogszabályokkal, illetve a nemzeti hatóságoknak garantálniuk kell, hogy azok teljes mértékben megfeleljenek a vonatkozó uniós jogszabályoknak és gyakorlatnak.

A bányai hulladékok kezelésére vonatkozó irányelv (WAD, Reference Document in Waste-Rock Management in Mining Activities) szabályozza a ciántechnológia használatát az aranybányászásban. Az irányelv tételesen előírja, hogy az elérhető legjobb technikák (BAT, Best Available Techniques) alkalmazásával a hulladéktárolókban a lehető legalacsonyabbra kell csökkenteni a híg savakkal bomló cianidok koncentrációját. Az irányelv alkalmazását segíti a hulladéktárolók és meddőhányók kezelésére vonatkozó BAT útmutató dokumentum, amely többek között a cianid használatát és annak hulladéktárolókban való tárolását szabályozza.

Bár ezek a kérdések a nemzeti hatóságok felelősségi körébe tartoznak, a Bizottság továbbra is napirenden tartja őket a bolgár és a román hatóságokkal való kapcsolataiban.

Annak reményében, hogy tájékoztatásomat hasznosnak találja, tisztelettel küldöm üdvözlőmet:

Brüsszel, 2009. július 6.

Stavros DIMAS
környezetvédelmi biztos

Rendszerváltók Európában

20. Bálványosi Szabadegyetem és Diáktábor – Záróelőadás

A Traian Băsescu román államelnök, Tőkés László EP-képviselő és Orbán Viktor volt miniszterelnök részvételével 2009. július 18-án zajló programban a rendszerváltás óta eltelt 20 év értékelése és a jelenlegi folyamatok jövőformáló lehetőségeinek számbavétele zajlott Németh Zsolt országgyűlési képviselő moderálásával.

Németh Zsolt köszöntőjében emlékeztette a résztvevőket azokra a nagy horderejű eseményekre, melyek a rendszerváltást kísérték, időszakát jellemezték: Orbán Viktornak Nagy Imre újratemetésén elmondott beszédét, a Temesváron lezajlott forradalmi eseményeket, illetve a magyar, román és angliai fiatalok által elindított bálványosi folyamatot. Külön kiemelt tisztelettel köszöntötte Traian Băsescu államelnököt, akinek személyében először látnak vendégül aktív államelnököt a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban. Az elmúlt húsz évet értéknek nevezte, melyre építeni lehet a jövőt. Az előadóktól azt kérte, foglalják össze hova jutott az elmúlt 20 esztendőben a rendszerváltás, a pártrendszer, a jobb- és baloldal küzdelme. Térjenek ki az Európai Unió szintjén várható jövővondó folyamatokra és arra, hogy a jobboldalnak ehhez miként kell alkalmazkodnia. Szóljanak néhány szót a kisebbségi politika jelenlegi helyzetéről és az elkövetkezendő 20 év távlatairól.

Traian Băsescu jelzésértékűnek nevezte meghívását, mert ez véleménye szerint egyet jelent a párbeszédre való készség kifejezésével, még akár ellentétes nézőpontok esetében is.

Az elmúlt húsz évre visszatekintve elismerte, jogos a csalódottság a várakozások elmaradása miatt. Felhívta azonban a figyelmet arra is, hogy észre kell venni a pozitív változásokat. A demokratizálódási folyamat elindult Romániában és bár lassú, mégis megállíthatatlan.

A gazdasági válságról szólva azon véleményének adott hangot, hogy ez nem a kapitalizmus összeomlásának, hanem a piacgazdaság próbakövét jelentő szükséges korrekci-

Tőkés László, Orbán Viktor és Traian Băsescu

ónak a jele. A válság egyben lehetőség a realitások talajára való visszatérésre a mesterségesen gerjesztett gazdasági növekedés illúzióiból. Európa és benne Románia jövője is most ettől a gazdasági válságtól, a rá adott választól függ. A válságból való kilábaláshoz szükséges eszközökkel csak a nagy gazdasági hatalmak rendelkeznek, a válságból való kilábalás tőlük függ. Az olyan kicsi országok mint Románia, pusztán a válság hatásainak enyhítését kísérelhetik meg. A jövőre nézve az egyik legfontosabb lépésnek az energiafüggetlenség megszüntetését, a verseny megteremtését nevezte. Ezért támogatta – egyes időszakokban egyedülként – Románia az Európai Unió Nabucco projektjét. A kitarítás és szakértelem a héten meghozta gyümölcsét, Ankarában aláírták a felek a nyilatkozatot.

A külkapcsolatokra áttérve az Amerikai Egyesült Államokkal immár több éve épülő stratégiai partnerségről szólt elsőként, mely úgy gazdasági, mint nemzetbiztonsági vagy K+F téren fontos Románia számára. Ez a partnerség már eddig is olyan eredményeket hozott, mint a bukaresti kutatási központ, mely ipari szoftvereket gyárt, vagy a Ford befektetés. Az Európai Unió tagállamaként Romániának továbbra is fontos az olyan nemzetközi intézményekben való tagság, mint az ENSZ vagy az EBESZ. A partnerségek sorában az Unión belül is keresik azokkal az országokkal az együtt-

működés szorosabbra fűzését, melyekkel azonos célok mentén haladhatnak. Példaként az agrárpolitikát említette, melyben Franciaország elképzeléseit Lengyelországgal közösen támogatják.

A belső tennivalókra áttérve a reformok folytatását nevezte legfontosabbnak: alkotmányreform, intézményfejlesztés, autonómia. Utóbbi esetben fontosnak tartotta leszögezni – a hallgatóság füttykoncertjétől kísérve –, hogy ezt az Alkotmány 1. cikkelyének, a nemzeti egységnek a szellemében lehet csak megvalósítani, melybe a területi autonómia nem fér bele. Az Alkotmány 1. cikkelye értelmében Románia nemzeti, független, szuverén és egységes állam, ami nem alku tárgya. Fontos azonban ezen keretek között kiszélesíteni az autonómiát minden közösség – úgy a kisebbségek, mint a helyi közösségek – számára. A kormányzat stratégiai kérdésekben illetékes, az olyan helyi ügyeket, mint például tantervek kialakítása, kórházak felletti rendelkezés, az önkormányzatokra, helyi közösségekre kell bízni. Természetesen ez is egy folyamat, aminek Románia még az elején tart. Kiemelte, hogy a válságból való kilábalás érdekében különösen fontos, hogy a belpolitikai folyamatok összefogást és ne a széthúzást erősítsék. Csak így remélhető, hogy a jövő évben újra elindulhat a gazdasági növekedés.

Záró gondolatul a nemrég lezajlott Európai Parlamenti választások

két tanulságát idézte. Eszerint a baloldalnak a válságból még azokban az országokban sem sikerült tőkét kovácsolnia, ahol ellenzékben volt. A jobboldal elsöprő győzelmet szerzett. Figyelmeztető jel azonban, hogy a szélsőséges pártok is előretörték. Fontos ennek hátterét felderíteni, mert a szélsőséges magatartás hosszú távon nem vezet sehová.

Tőkés László, az Európai Parlament magyar csoportjának frissen megválasztott elnöke elsőként örömet fejezte ki az iránt, hogy Románia államelnöke elfogadta a szervezők meghívását. Meg is ragadta a lehetőséget, hogy kérje tőle az Alkotmány egyes cikkelyei módosításának kezdeményezését. Traian Băsescu gyors reagálásként megjegyezte, hogy az Alkotmány reformjára irányuló kezdeményezését ellenző frakciót az RMDSZ is támogatta. Tőkés László sajnálattal ismerte be, hogy a magyar politika is vét néha hibákat.

E rövid közzététel után az ideai témakörökből kiindulva méltatta azt a szerepet, melyet a Bálványosi Szabadegyetem töltött be a politikaformálás terén az elmúlt 20 esztendő során mind a magyar, mind a román politikát illetően.

A következőkben a szabad nyelvhasználat jogait sértő ügyekre tért át, példákat hozva mind a távoli, mind a közelmúltból (új szlovák nyelvtörvény, Franco intézkedései a harmincas évek Spanyolországában, a jelenlegi ukrán iskolarendelkezések stb.). Nyelvi ügyekben Románia érzékeny a más országokban saját kisebbségét érő atrocitások miatt, tehát fontos volna meglátni belül is a jobbítás lehetőségeit és lehetővé tenni a változást (műemlékek magyar feliratait, nyelvhasználat az igazságszolgáltatásban, magyar egyetem). Egy olyan Európában, melynek parlamentjében mindenki saját nyelvén szólhat, természetesen kellene lennie, hogy ezt az egyes tagországok is megadják saját állampolgáraiknak. Az Európai Nyelvek Chartája azt az üzenetet hordozza, hogy az a nyelvi diszkrimináció, mely az oktatás, az adminisztráció egyes területeit éri, tűrhetetlen. A valódi egység a sokféleségben mutatkozik meg. Traian Băsescuhoz nagy reményeket fűztek, mert a román nyelv jogaiért száll síkra, támogatja az alkotmányreformot, vallja

az általános autonómiát és nyitott a párbeszédre. Utóbb sajnós csalódást okozott, hogy mégsem halad eléggé a decentralizáció, a nyelvtanítás ügye. Ezt a megrendült bizalmat, mely a magyar-román viszonyt jellemzi, helyre kell állítani. Reményre ad okot a múlt, ahol számos esetben – például a falurombolások ellen – ki tudott alakulni román-magyar összefogás. A rendszerváltást tehát ki kell terjeszteni a kisebbségpolitika és a nemzetpolitika területeire is, követve sok uniós ország példáját, ahol jó eredményeket értek el akár a területi autonómia kérdésében is. Romániának nem szabad leragadni a kommunizmus örökségénél, hanem le kell küzdeni a még egymástól elválasztó falakat. Meg kell állítani az erőszakos románosító törekvéseket, az ortodox egyház terjeszkedését és a görögkatolikus egyház diszkriminációját a magyarlakta területeken. Meg kell adni a jogokat a kisebbségi magyar egyházaknak, meg kell alkotni a külön magyar kisebbségi törvényt és biztosítani Székelyföld autonómiáját.

Németh Zsolt kiegészítésként hozzátette, mennyire fontos értékelnünk Traian Băsescu törekvéseit, párbeszédképességét, hiszen a valódi előrehaladást csak ez hozhatja el.

Orbán Viktor elsőként köszöntötte Románia elnökét, kifejezte megtiszteltetését látogatása és a párbeszéd iránti készsége miatt. Utalt arra, hogy az Európai Parlamentben mind a Fidesz, mind Băsescu korábbi pártja ugyanazon frakciónak, az Európai Néppártnak a tagja,

ami a jövőben segítheti a két ország közötti együttműködést. A román és a magyar nép sorsában sok a közös elem napjainkban is, elég csak a két ország energiafüggőségére utalni. Fontos tehát a közös fellépés lehetőségeinek erősítése a közös érdekek mentén. Elismerte, hogy vannak viták a nézőpontokat illetően, de reményét fejezte ki az iránt, hogy hamarosan ezek elsimításán, a közös megoldások keresésén kormányzó pártként dolgozhatnak majd.

Az Európai Unióban bekövetkezett változások kapcsán fogalmazta meg téziséit, miszerint a világban zajló folyamatok ellenére Európa lesz az igazi változások középpontja a jövőben. A nemrég lezajlott európai parlamenti választások új korszakot nyitottak. Lezárult a baloldal korszaka, egy politikai-gazdasági mitológia kora. A mítosz a piac mindenhatósága volt, ahol mindaz, aki nem ismerte el a piac szent, morális és önszabályozó voltát, az konzervatív lett bélyegezve. A válság ezt a mítoszt leplezte le, bár sok egyszerű ember megtakarított vagyonának megsemmisülése árán. Bebizonyosodott, hogy a piac félrevezethető és a mohósággal szemben védtelen. A kilábaláshoz szükséges az állam beavatkozása.

A folyamatot kutatva látható, hogy a baloldal a saját maga által 100 évvel korábban képviselt és az akkori demokráciák által befogadott eszmékkel hasonlott meg, mert azt kezdte képviselni ami ellen korábban küzdött. A neoliberais eszméket valló baloldal azokat az értékeket veszélyezteti, melyeket ő maga

▶ hozott létre. Lelepleződött annak valótlansága, hogy a tőkével rendelkezők képesek lennének a tőkével nem rendelkezők érdekeinek képviseletére. Kiderült, hogy a tőkével nem rendelkezők számára mégsem hasznos, ha a tőkével rendelkezők érdekei maximálisan érvényesülnek. Bebizonyosodott, hogy a róka nem képes önszabályozásra, ha beengedik a csirkeóiba. A piac magára hagyva csak a tőkével rendelkezők érdekeit védi, szükséges tehát az erős állam a tőkével nem rendelkezők érdekeinek védelmében.

Magyarországon a folyamat még erőteljesebben érvényesült. A baloldalt felvásárló neoliberalis közösség mindent elvett az ország lakosságától, amit az elmúlt időszakban közösen felépített. Elvették a megtakarított nyugdíjakat, a közbiztonságot, az egészségügyet, a szociális és családbarát intézkedéseket, a nemzeti összetartozás élményét és a demokráciába vetett hitet. S mindehhez jött a gazdasági válság. Ebben a nehéz helyzetben természetes módon erősödnek fel a szélsőséges irányok, a szélsőbal és a szélsőjobb. Ezek egymást erősítik, s az ellenük való küzdelem egyetlen útja a kiegyensúlyozott polgári kormányzás alternatívája.

Az európai, s egyben a hazai jobboldal feladata a jelenlegi helyzetben véget vetni a neoliberalis finanszírozású baloldal korszakának, felszámolni a káoszt és megújítani az európai civilizációt. Le kell rombolni azokat a tételeket, melyek szerint a piac mindenható, a gazdaság képes az önszabályozásra és csak a gyen-

ge állam lehet jó. Magyarországnak ebben a folyamatban aktívan részt kell vennie, megragadva az európai jobboldali korszakhoz való csatlakozást lehetőségét. Ehhez itthon fordulat kell, amire lehetőséget adnak a közelgő választások.

Kérdések

Első körben **Németh Zsolt** moderátor vetett fel három témát, amelyek nem szerepeltek az előadásokban: Mi a véleményük a kisebbségek nyelvhasználati jogairól, különös tekintettel az ukrán helyzetre és a moldvai csángómagyarokra? Mi az álláspontjuk a kettős állampolgárságról? Mit gondolnak az Oroszország európai befolyás-erősítési törekvéseiről?

Traian Băsescu meglátása szerint Romániában a kisebbségi nyelvhasználat törvényben garantált jog. Előfordulhatnak „bürokratikus balesetek”, amikor ez mégsem érvényesül, de ezeket fel kell és lehet számolni. Azonban felhívta a figyelmet, hogy a romániai magyaroknak is fontos, hogy jól megtanulják az államnyelvet, mert ez elősegíti, hogy az ország egész területén munkát tudjanak vállalni. A kettős állampolgárság kapcsán kifejtette, hogy ő és a hatályos román alkotmány is támogatja a kettős állampolgárságot, és ez a korszerű, európai gondolkodásmód a témáról. Mondta, hogy ez még különböző közjogi méltóságok betöltésénél sem jelent akadályt. Oroszország kapcsán pedig anynyi mondott, hogy „Oroszország a szomszédunk”.

Orbán Viktor a nyelvhasználat kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy Romániának és Magyarországnak közösen kell fellépnie az ukrán helyzet kapcsán, hiszen mindkét országnak élnek ott kisebbségei. Az állampolgárság kapcsán kifejtette, hogy meglátása szerint a népszavazásban megmutatkozott a többség akarata. („Aki nem ment el, annak így is jó, úgy is jó.”), és ezt az akaratot törvényi erőre kell emelni. Megígérte, hogy ha kormányra kerülnek, ezt a mulasztást pótolni fogják. Oroszország kapcsán szintén a közös román-magyar fellépést tartja szükségesnek. Elmondta, hogy Magyarországnak csak olyan energiapolitikai megoldásokat szabad támogatnia, amik nem hagyják figyelmen kívül Románia érdekeit.

A nyelvhasználat kérdése kapcsán **Tőkés László** a moldvai csángók ügyét hozta fel. Állítása szerint már most elrománosodott a csángók nagy része. Bár most már megtűrt vagy még csak meg sem tűrt módon, de van magyar nyelvi oktatás számukra, például szentmisét még mindig nem tarthatnak magyarul. Felvetette egy, a román állam által finanszírozott magyar egyetem szükségességét is, és kérte az elnököt, hogy ha már nekik kellett magánegyetemként létrehozniuk a Partiumi Keresztény Egyetemet, szorgalmazza, hogy a román állam anyagilag is támogassa ezt az intézményt. Szükségesnek tartja, hogy legalább Erdélyben hivatalos nyelv legyen a magyar is. Példának hozta fel Finnországot, ahol bár csak hat százaléknyi svéd kisebbség él, mégis hivatalos nyelv a svéd. A kettős állampolgárság kapcsán megköszönte Orbán Viktor „felajánlását”, Băsescu elnök úrhoz pedig azt a kérést intézte, hogy a Moldovában élő románok ügyét oldják meg a kettős állampolgárság megadásával, ne pedig a – hivatalosan el nem ismert – Erdélybe történő betelepítésükkel, hiszen egy-egy terület etnikai összetételének kívülről irányított megváltoztatása nem összeegyeztethető az EU értékeivel.

A második körben **Németh Zsolt** a sok beérkezett kérdésből szemezgetett.

A román államelnök a kormány hatáskörébe tartozó kérdésekre (autópálya, reptér Brassóban, köztisztviselők leváltása) nem kívánt ▶

A nép hangja

válaszolni, utóbbival kapcsolatban azonban elmondta, hogy a vonatkozó törvény jóváhagyásakor felhívta a figyelmet a benne rejlő veszélyekre. Arra a kérdésre, hogy miért félnek a románok a decentralizációtól, azt válaszolta, hogy valamilyen szinten érthető, hogy minden kormány tart ettől, hiszen szeretné minél inkább kézben tartani a hatalmat. Elmondta azonban, hogy ő mindig is szorgalmazta a kérdést a jelenlegi és még az előző kormány időszakában is.

A Fidesz elnöke arra a kérdésre, hogy a közelgő román elnökválasztáson Kelemen Hunort vagy Trajan Băsescut támogatná, azt a választ adta, hogy igazából kétfordulós a román választás is, tehát a bonyolultnak tűnő kérdés megoldható. A Jobbik kapcsán kifejtette, hogy meglátása szerint egy politikai erő életében egyensúlyban kell lennie az érzelmi töltöttségnek és a józan észnek. Nem szabad csak az érzelmeiktől fűtötten politizálni, a józan ész kontrolljának mindig jelen kell lennie. A szlovák nyelvtörvény kapcsán azt mondta, hogy ez nem magyar-szlovák kétoldalú ügy, hanem teljesen ellenkezik az EU alapelveivel, így európai szintre kell emelni. Elmondta, hogy az EU tagság egyik értelme éppen az, hogy ne lehessen ilyen törvényeket hozni egyik tagállamban sem.

Végezetül az **Európai Parlament képviselője** a jelenleg még titkos leltári anyagok megnyitását kérte, hogy a most elkezdődni látszó második rendszerváltó szakasz el tudja hozni a valódi változást. A püspök végül áldással zárta a beszélgetést.

gondola.hu

A román katonai megszállásra emlékeztek Hódmezővásárhelyen

A **Hódmezővásárhely** határában álló emlékművüknél 2009. július 24-én azokra a magyar mártírokra emlékezett a város népe és önkormányzata, akik kilencven esztendővel ezelőtt a brutális román megszállás áldozataul estek. 1919. július 25-én „a román katonák egynéhány átálló, hitvány hazaáruló segítségével 56 ártatlan magyar embert végeztek ki itt, a Kutasi úton...”, akiknek nem másért kellett meghalniuk, hanem csak azért, mert magyarok voltak” – mondotta emelkedett emlékbeszédében **Kószó Péter** alpolgármester. A katonai tiszteletadás mellett megtartott, méltóságteljes megemlékezésen a Bocskai István lövészdandár fúvózenekara kísérte a koszorúzást. Történelmi egyházaink képviselőjében **Bán Csaba** református lelképásztor és **Németh László** római katolikus táborigazgató végeztek ige- és ismertetést.

A rendezvény díszvendége, **Tőkés László** európai parlamenti képviselő egységesebben „a román megszállás erdélyi és magyarországi áldozatai” emlékének adózott, külön is kitérve az 1916-os székelyföldi román betörsésre, valamint a Fekete-Körös-menti – köztük a köröstárkányi – román vérengzésekre. Európai képviselőnk – többek között – az Antant felszólítására, Hódmezővásárhelyről kivonuló, megszálló csapatok parancsnokának, **Márdărescu** tábornoknak az 1920. február 28-i hirdetményéből idézett, mely szerint: Hódmezővásárhely polgárai „csak a román katonáknak köszönhetik megmentésüket a megsemmisítő bolsevizmustól, ... és csak hála a román hadseregnek lett meggátolva a Magyar Állam és nemzet megsemmisülése...”. Tőkés László rámutatott, hogy mindennek éppen az ellenkezője az igaz. A megszálló román csapatok kizárólag a gátlástalan területszerzés céljából törtek Magyarországra és foglalták el Budapestet, és az Antant-erők cinkos asszisztenciájával valóságos kifizetőkké váltak a sok sebből vérző, a **Tanácsköztársaság** által kiszolgáltató és a **Szamuely-terrorkommandók** által lesújtott – maradék – országot.

Európai képviselőnk a megfélemlítésből fakadó **hallgatással** és a történelemhamisításba torkolló **hazugsággal** szállt szembe, mely kilenc évtized után, még mindig útját állja a múlt nyílt feltárásának, valamint az igazság kimondásának. Megbotránkoztató és teljességgel elfogadhatatlan, hogy 2009. április 1-jén, az Európai Parlamentben **Adrian Severin** volt román külügyminiszter, illetve a román szocialista delegáció rendezésében egy olyan konferenciára került sor, mely a szokványos román hazugság- és kirakatpolitika jegyében a román megszállóknak a **bolsevizmus** elleni fellépését, illetve a „magyarországi **szovjet** tanácsköztársaság” (sic!) leverésében játszott szerepét méltatta – ellentétben a dicstelen és kegyetlen megszállás, a területszerző rablóhadjárat igazi valóságával.

A hódmezővásárhelyi ártatlan polgári áldozatok – köztük Balázs János 16 éves cipésztanonc, Forrai Lajos 19 éves tanuló, Nyíri Bálint 16 éves lakatossegéd és Radics Imre 18 éves földműves – mártírhalála a példázatoság erejével hirdeti a közös múlt feltárásának szükségességét, mely elengedhetetlen feltétele a népek közötti **megbékülésnek**. A kommunizmus százmilliónyi áldozatához hasonlóan saját, sok tízezernyi – magyar – halottainkról sem szabad hallgatnunk, hiszen nincsenek „első és másodrangú áldozatok”, valamennyi totalitárius vagy nacionalista diktatúra áldozata **Európa** közös veszteségének számít.

Húsz évvel a temesvári felkelés kirobbanása után, változatlanul igaz: a hallgatás / az elhallgatás falát, és vele együtt a hazugság falát is le kell bontani – mondotta Tőkés László.

Húsz évvel a temesvári felkelés kirobbanása után, változatlanul igaz: a hallgatás / az elhallgatás falát, és vele együtt a hazugság falát is le kell bontani – mondotta Tőkés László.

A hódmezővásárhelyi emlékműnél

Hódmezővásárhely, 2009. július 24.

Európaiság és magyarság

2009. augusztus 19–22. között **Tőkés László** európai parlamenti képviselő több magyarországi meghívásnak tett eleget – a következő program szerint:

- Augusztus 19-én, a sopronpusztai **Páneurópai Piknik** 20. évfordulóján az egykori magyar–osztrák határzár áttörésének helyszínén rendezett megemlékező ünnepségen vett részt és tartott beszédet. A történelmi esemény nemzetközi jelentőségének elismeréseképpen – többekkel együtt – szintén jelen voltak és beszédet mondtak: **Sólyom László** magyar államfő, **Angela Merkel** német kancellár és **Carl Bildt**, az Európai Unió soros elnökségét betöltő Svédország külügyminisztere.

- Augusztus 20-án, Magyarország nemzeti ünnepén európai képviselőnk az 1000 éves **Szentendre** város millenniumi ünnepségsorozatának egyik kiemelt rendezvényén vett részt és tartott beszédet, **Ireny Comaroschi**, Románia budapesti nagyköveteivel egyetemben. Az ősi Duna-menti város erdélyi, németországi, angliai és franciaországi testvér-települési képviselőivel együtt az **1989-es** romániai – temesvári – forradalom emlékművét koszorúzták meg.

- Augusztus 22-én, szombaton Tőkés László a magyar–szlovák határ mentén elterülő **Hejcé**n volt díszvendége **Az Ezeréves Kötél** elnevezésű Kárpát-medencei ünnepségnek, melyre egy európai támogatással megvalósuló Partnerségi Együttműködési Megállapodás keretében került sor. A magyarországi, szlovákiai, romániai, horvátországi és szlovéniai testvértelepülések képviselőinek részvételével megrendezett találkozó **Bauer Edith** szlovákiai magyar EP-képviselő is beszédet tartott.

Mindhárom ünnepi alkalom az európaiság és a magyarság, az európai népek testvériesülése szellemében zajlott. Európa felszabadulásának és egységesülésének

jegyében a Kelet- és Nyugat-Európát elválasztó vasfüggöny lebontásáról emlékeztek meg.

Az ünneplők örömét súlyosan beárnyékolta az utóbbi időszakban egyre feszültebbé váló **szlovák–magyar kapcsolatok**. Az elhangzó beszédek gyakran kitértek – egyebek mellett – a kisebbségellenes szlovákiai államnyelvtörvényre, a határon túli magyar közösségek hátrányos megkülönböztetésére, másfelől pedig, Szent István király öröksége és az egyesült Európa közös értékei szellemében hitet tettek az emberi és kisebbségi jogok, a szabadság és a demokrácia mellett.

Magyarország államelnökének, **Sólyom Lászlónak** a Szlovákiából való váratlan és indokolatlan kiutasítása nagy felháborodást váltott ki Hejcéen, abban a faluban, mely éppen a **2006** telén, a falu határában lezuhant szlovákiai repülő szerencsétlensége nyomán vált a magyar–szlovák testvéri szolidaritás jelképévé.

Hejcei beszédében Tőkés László azokat a nacionalista erőket bírálta, melyek – a kommunizmus örökösiként – a népek közötti megbékélésnek akarják útját állani, előre mutató példaként emlegetve a forradalmi **Temesvár** különböző nemzeti és vallási közösségeinek az összefogását, valamint a gyilkosságnak áldozatul esett **Marian Cosma** tragikus halálát követő magyar–román szolidaritást.

Sólyom László Szlovákiából való kiutasítása példa nélkül áll az Európai Unió félszázados történetében – hangsúlyozta európai képviselőnk, és egyben bejelentette, hogy ebben az ügyben levélben fordul **Jerzy Buzek** EP-elnökhöz, és – képviselőtársaival összefogva – javasolni fogja, hogy az EP illetékes bizottságai is tűzzék napirendjükre a kérdést.

Nagyvárad, 2009. augusztus 24.

Páneurópai Mementó – 1989. augusztus 19.

Június 27-én, **Sólyom László** magyar és **Heinz Fischer** osztrák államfők, valamint több mint harminc ország magas rangú képviselőinek részvételével, Budapesten és az osztrák-magyar határ mentén ünnepélyes keretek között emlékeztek meg a határnyitás 20. évfordulójáról.

Közismert, hogy sokan vitatják, melyik dátum tekinthető a határnyitás igazi évfordulójának. Engedjék meg nekem, hogy a **hivatalos évfordulótól** eltérve, én az **augusztus 19-ét** tekintsem a két világot – a szovjet diktatúra és a szabad Európa országait – egymástól elválasztó vasfüggöny szimbolikus és valóságos áttörése leghitelesebb évfordulójának. Vagyis azt a napot, amelyen polgári kezdeményezésre, az egykori Sorsközösség-tábor, valamint a debreceni és a soproni MDF-szervezetek tagjainak szervezésében megtartott **Páneurópai Piknik** alkalmával a szabadságra vágyó kelet-német menekültek – mintegy varázsütésre – ledöntötték a határt, majd az egybegyülekezett magyarok és mintegy tizenkét nemzet képviselői közös erővel bontották le a kommunista zsarnokságot jelképező szögesdróthatárzár utolsó maradványait.

A fotógráfákat Lobenwein Tamás készítette

A fotógráfákat Lobenwein Tamás készítette

A mai napon a szabadságszerető bátrak előtt tisztelgünk, „akik mertek”, akik bármely kormányhatározattól vagy nagyhatalmi akarattól függetlenül, nem kis kockázatot vállalva, hozzáláttak azoknak a **falaknak** a lebontásához, melyek kettéosztották Európát, és nemzetet a nemzetől, embert az embertől, testvért a testvértől elválasztottak.

Az egyesült Európa soros elnökségét betöltő Svédország külügyminiszterének, **Carl Bildt** úrnak és a vasfüggöny lebontása nyomán újraegyesült Németország vezetőjének, **Angela Merkel** kancellárasszonynak a jelenléte már önmagában is méltó elismerését jelenti **Magyarország** történelmi szerepének, melyet az ateista-kommunista diktatúra megdöntésében, **Európa** felszabadításának és egyesülésének a folyamatában játszott.

Illesse őszinte köszönet és elismerés a Páneurópai Piknik egykori öntudatos és céltudatos szervezőit és bátor szívű résztvevőit – akik közül ma is sokan közöttünk vannak –; azokat, akik két évtizeddel ezelőtt, **Habsburg Ottó** és **Pozsgai Imre** védnökségétől támogatva, a zsarnokság falát átütötték, és a szabadság útját megnyitották előttünk!

Romániából – a mostoha sorsú Erdélyországból – jövet, végezetre, de nem utolsó sorban, hadd emlékezzem meg arról is, hogy húsz esztendővel ezelőtt, **Temesváron** miképpen sikerült áttörnünk a **fasiszmus** ikertestvéreként azonos mércével elítélendő **kommunizmus** által emelt hazugság, félelem és hallgatás falait, és megdönteni

azt a **Ceaușescu-diktatúrát**, mely éppen abban az időben **falak helyett falvak** ezreit akarta lerombolni. Ott és akkor a temesvári magyarok, románok és németek, különféle nációk és felekezetek valódi európai szellemben fogtak össze és szálltak síkra a szabadságért.

Erdélyi magyarként külön is hálát adok az Istennek azért, hogy Németország és Európa egyesülésével párhuzamosan az országhatárok által elszakított **Kárpát-medencei magyar közösségek egyesülése** útjából is elhárultak az akadályok, és azok a falak is ledőltek, melyek 1920 óta mesterséges módon választottak el bennünket egymástól.

Két évtizeddel a rendszerváltozás kezdete után azonban még mindig számtalan választófal emelkedik a népek és országok között, és a totalitárius diktatúrák a világ számos részén továbbra is megfosztják szabadságuktól az embereket és a nemzeteket.

A sopronpusztai határnyitás mai évfordulója legyen **memento** számunkra – **Szent Pál** apostol szavai értelmében:

„Annakokáért a szabadságban, melyre Krisztus minket megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat a szolgátságnak igájával!” (Gal. 5,1).

Melocco Miklós újan avatott szobra is erre emlékeztessen bennünket!

Sopronpuszta,
2009. augusztus 19.

Tőkés László

Levél Jerzy Buzek EP-elnöknek

Igen Tisztelt Elnök úr!

Amint ezt már előszóban is kifejezésre juttattam: mi, kelet-közép-európai képviselők különleges fontosságot tulajdonítunk annak, hogy – történetében első ízben – az **Európai Parlament** élére az Ön személyében egy volt kommunista ország vezető politikusát választották/választottuk meg. Ebből az alkalomból ezúton is fogadja őszinte elismerésemet és jókívánságaimat.

Romániai – erdélyi – magyarként különösképpen örvendek, hogy térségünk képviselőjeként Ön mind a volt **kommunista diktatúra**, mind az elnyomott **etnikai és vallási kisebbségek** sajátos problémái iránt rendkívüli érzékenységet tanúsít.

Ennek vonatkozásában, ezúton külön is megköszönöm, hogy az Elnök úr legutóbb felemelte szavát a diszkriminatív természetű **szlovákiai államnyelvtörvénnyel** szemben, találó módon mutatva rá, hogy ez nem csupán egy **szlovák-magyar**, hanem egyben egy súlyos **összeurópai ügynek** számít.

Nekünk, történelmi kisebbségi polgároknak és közösségeknek is az a véleményünk, hogy a kisebbségi problémákat nem helyes a tagállamok kizárólagos **„belügyeként”** kezelni, hanem ezekkel szükség szerint és indokolt esetben magának az Európai Uniónak – az Európai Bizottságnak, illetve az Európai Parlamentnek – is foglalkoznia kell. Ezen a téren komoly **szemlélet- és irányváltásra** van szükség az uniós politikában.

A szlovákiai nyelvtörvény mellett ugyanennek a szükségességéről győző meg bennünket az a botrányos eset, melynek a napokban **Sólyom László** magyar államelnök volt a szenvedő alanya. Amint erről már az Elnök úr bizonyára értesült: 2009. augusztus 21-én a **Robert Fico** vezette posztkommunista-nacionalista kormány – se szó, se beszéd – az utolsó pillanatban **kiutasította Szlovákiából** a magyar államfőt, egyenesen a szlovák-magyar határról térítve vissza Öt, amikor is **Szent István király** szobrának a felavatása végett a túlnyomó többségében magyarok lakta Dél-Szlovákiába, nevezetesen **Révkomárom** városába igyekezett.

Sólyom László Szlovákiából – egy szövetséges schengeni országból – való durva kiutasítása példa nélkül álló eset az Európai Unió fél évszázados történetében, és egyet jelent az Unióhoz tartozó magyar nemzet súlyos megaláztatásával. Idén márciusban Sólyom Lászlónak hasonló bánásmódban volt része a szintén az EU-hoz tartozó **Románia** részéről. A környező országokban időről-időre fellángoló **magyarellenés hisztériakeltés**, valamint az EU törvényeivel és szellemével szembeütköző **kisebbségellenesség** félelemmel és aggodalommal tölt el bennünket, és arra késztet, hogy személyesen az Elnök úrhoz forduljunk védelemért és támogatásért.

Tisztelettel kérjük az Elnök urat, hogy személyes állásfoglalásával, valamint a magyarságot sértő és fenyegető szlovákiai **etnikai diszkrimináció** napirendre tűzésével járuljon hozzá szlovákiai kisebbségi közösségünk helyzetének orvoslásához, az EU kötelékébe tartozó két tagállam – Szlovákia és Magyarország – szövetségi kapcsolatának normalizálásához.

Kérésem teljes mértékben meg egyezik az Európai Parlament többi magyar képviselőjének – magyarországi, szlovákiai és romániai képviselőtársaimnak – az álláspontjával.

Figyelmét megköszönve és szíves közbelépését kérve, tisztelettel küldöm üdvözetemet:

Nagyvárad, 2009. augusztus 24.

Tökés László
EP-képviselő

Ökumenikus Nagytalálkozó Szegeden

Több ezer ember gyűlt össze vasárnap, 2009. augusztus 30-án este a szegedi Dómban, ahol a **Pünkösdváró Európa** címmel megrendezett **Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozón** a megjelent hazai és határon túli magyar egyházi méltóságok és politikusok egyöntetűen felemelték szavukat a szeptember 1-jén életbe lépő szlovákiai államnyelvtörvény ellen.

A találkozó zárónyilatkozata szerint az összegyűltek „megdöbbenéssel és egymás iránti testvéri szolidaritással” állapítják meg, hogy a volt szovjet tábor országainak legtöbbszörében „az egykori nacionálkommunista rezsimék” szelleme kísért, és azok „elnyomó, jogfosztó, magyar- és kisebbségellenes, intoleráns és diszkriminatív” módszerei is tovább hatnak és érvényesülnek.

A szegedi Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozó résztvevői, egyházi, polgári és politikai képviselői a mintegy 600 ezres lélekszámú, Szlovákia lakosságának több mint 10 százalékát kitevő felvidéki magyarság iránti együttérzéssel emelik fel szavukat, és tárgyalják a demokratikus nyilvánosság elé a 2009. szeptember 1-jével hatályba lépő szlovákiai államnyelvtörvény ügyét, „annak haladéktalan felülvizsgálatát, illetve visszavonását követelve a posztkommunista szlovák kormánytól” – áll a nyilatkozatban.

Tökés László beszédében hangsúlyozta: a mai magyarok nem területet, hanem jogokat, emberi és kisebbségi jogokat követelnek. Az Európai Uniótól joggal várjuk el, hogy ne folytasson „struccpolitikát”, hanem utasítsa el az alapelveivel ellentétes szlovákiai államnyelvtörvényt – mondta az EP-képviselő.

Csáky Pál, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke értelmetlen, buta és káros jogszabálynak nevezte az államnyelvtörvényt. Az esetleges, vélt vagy valós történelmi sérelmek nem szolgáltathatnak alapot arra, hogy bárkinek emberi vagy kisebbségi jogát korlátozzák – közölte a politikus.

Schmitt Pál, az Európai Parlament néppárti alelnöke a nemzeti összefogás fontosságát hangsúlyozta a szlovákiai államnyelvtörvény kapcsán. „Be fogjuk bizonyítani, hogy a tizenötmillió magyar szereti nyelvét és komolyan veszi” – mondta.

Surján László néppárti EP-képviselő közölte: „nem a szlovák nemzettel, hanem a posztkommunista hatalomgyakorlással és nacionalista politikával van bajunk”. „Semmi mást nem követelünk, mint a vonatkozó nemzetközi szerződések szellemének és betűjének betartását” – fogalmazott a kereszténydemokrata politikus.

A találkozó beszédet mondó hazai és határon túli egyházi méltóságok is szolidaritásukat fejezték ki a szlovákiai magyarság iránt, s közülük többen is kitértek arra, hogy a hívőknek joguk van anyanyelvük használatához az egyházi szertartások során.

A rendezvény befejezéseként a résztvevők megkoszorúzták Kazinczy Ferenc emléktábláját, valamint Kölcsey Ferenc és Vörösmarty Mihály szobrát a Dóm téri nemzeti panteonban.

A rendezvény befejezéseként a résztvevők megkoszorúzták Kazinczy Ferenc emléktábláját, valamint Kölcsey Ferenc és Vörösmarty Mihály szobrát a Dóm téri nemzeti panteonban.

MTI, 2009. augusztus 30.

PÜNKÖSDVÁRÓ EURÓPA

KÁRPÁT-MEDENCEI ÖKUMENIKUS NAGYTALÁLKOZÓ

Szeged, 2009. augusztus 30., Dóm

Hitében és nyelvében él a nemzet!

PROGRAM

17.30 Szentmise

18.30 Kezdő ének: Szegedi Dóm kórusa – Eszterházy Pál: Veni Creator Spiritus

Ünnepi köszöntések:

- **Kiss-Rigó László** Szeged-csanádi püspök
- **Magyar Anna**, a Csongrád Megyei Közgyűlés elnöke

Ünnepi beszédek:

- **Tőkés László** EP-képviselő
- **Csáky Pál**, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke
- **Schmitt Pál**, az Európai Parlament alelnöke
- **Berndt Posselt** EP-képviselő
- **Surján László** EP-képviselő

Hazám, hazám – előadja **Gyimesi Kálmán** operaénekes (Szeged)

Ábrányi Emil: Magyar nyelv – **Péterffy Lajos** színművész (Nagyvárad)

- **Bábel Balázs**, a Kalocsa-kecskeméti Egyházmegye érseke
- **Fazekas László**, a Szlovákiai Református Egyház püspöke
- **Bogárdi Szabó István**, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke
- **Gáncs Péter**, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke
- **Bálint Benczédi Ferenc**, az Erdélyi Unitárius Egyház püspöke
- **Mészáros Kálmán**, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke

Csángó népdal – **Nyisztor Ilona** előadóművész (Pusztina, Csángóföld)

Zárónyilatkozat

Ének: Rákóczi Ferenc imája – Győzhetetlen én kőszálam

Miatyánk

Himnusz

20.00 Zarándoklat és koszorúzás

- **Kazinczy Ferenc emléktáblája**
Kazinczy Ferenc: Tusakodás – Péterffy Lajos színművész
Koszorúzás
- **Kölcsey Ferenc szobra** – Koszorúzás
- **Vörösmarty Mihály szobra** – Koszorúzás
Szózat

Kiemelt médiatámogató: **Duna Televízió**, a világ és a Kárpát-medence magyarságának televíziója, mely egyenes adásban közvetíti az Ökumenikus Nagytalálkozót.

Tőkés László EP-képviselő: Bábeltől Pünkösdig

Isten ígét idézem a Mózes I. könyvéből, valamint az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvből – azokat az ígéket, melyek megmutatják, hogy a mai Európában mely utat kell követnünk Bábeltől Pünkösdig: a bűn és az emberi nagyravágyás miatt összezavarodó nyelvek, a meg nem értés, a népek közötti ellenségeskedés állapotától (1) a nyelvek és a nemzetek közötti megértés és megbékélés pünkösdi csodájáig (2) – amikor is, az első Pünkösdi napján, a Szentlélek jóvoltából Isten Igéjét „mindenki a maga nyelvén hallá szólni” (Csel. 2,6).

Hitünk indításából, itt, a Szegedi Dómban, mi is ezen az úton járunk, amikor Európa keresztény gyökereiből és értékrendjéből kiindulva, a hitvalló erdélyi püspök, Jakab Antal szavaival valljuk: „A kereszténység és a magyarság egy és szétválaszthatatlan. Ha szétválasztjuk, az olyan, mint amikor a test a lélektől válik el: az a halál.”

Széchenyi István mondását kiegészítve, hadd tegyük hozzá: „Hitében és nyelvében él a nemzet”. Isten Igéjét „édes anyanyelvünkön” hallva, testvéri együttérzéssel vállalunk közösséget azokkal, akik a „nagyságos Fejedelem”, II. Rákóczi Ferenc nyugvóhelyeül szolgáló Kassai Dómban, vagy a moldvai csángók templomaiban Isten szavát nem hallgathatják magyarul, és azokra a Testvéreinkre, akiknek Erdélyben, Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken, vagy Szlavóniában nincsen se Templomuk, se Iskolájuk (Reményik Sándor).

Tizennégy évvel ezelőtt, 1995. július 27-én, a Debreceni Nagytemplomban tartottuk azt a Kárpát-medencei nagygyűlést – ennek a mai, szegedinek a mását –, mellyel a határon túlra szakadt magyarság iskoláiért, a magyar nyelv egyenrangúságáért és az európai nemzetek jogegyenlőségéért emeltük fel szavunkat.

Sokatmondó és lesújtóan szomorú, hogy másfél évtized után, húsz évvel az ateista nacionál-kommunizmus bukása nyomán – még mindig ugyanott tartunk. Pusztán nyelvi jogainkért kell síkra szállnunk, a távolra tolódó autonómiáról, a közösségi önrendelkezés jogáról nem is beszélve.

A Szlovák Nemzeti Párt primitív módon gyűlölködő elnöke nemrég a Trianoni békediktátum revíziójának szándékával riogatott, mely – úgy mond – „újabb katonai konfliktusba sodorhatná Európát” (sic!).

Ma, a II. Bécsi döntés 69. évfordulóján hadd nyugtassuk meg Ján Slotát és a „magyar kártyát” kijátszó eszmetársait, hogy a mai magyarok nem területet – hanem: területért jogokat követelnek. Emberi és kisebbségi jogokat és közösségi önrendelkezést az Európai Unió szövetségi rendszerében, melytől végképp és teljességgel idegen akár a hírhedt Benes-dekrétumok, akár a szlovák államnyelvtörvény, akár Sólyom László államfő brutális kiutasítása Szlovákiából.

Keresztény értékrendünk és európai jogrendünk értelmében kifejezett és megalapozott jogköveteléseinket a mai napon egyakarattal tárjuk a nemzetközi nyilvánosság, testvéregyházaink közössége, valamint az egyesült Európa fórumai elé, a következők szerint:

- Minden népnek, nemzetnek és nemzeti közösségnek elidegeníthetetlen joga saját anyanyelvének használata saját hazájában és szülőföldjén.

- Az „egység a sokféleségben” elvén alapuló egyesült Európában a nyelvi egyenjogúság és a szabad nyelvhasználat alapvető értékek.

- Ennek megfelelően követeljük a szlovák nyelvtörvény feltétel nélküli visszavonását.

- Az Európai Uniótól joggal várjuk el, hogy ne folytasson struccpolitikát, hanem a saját alapvető normáival és értékeivel ellentétes nyelvtörvényt utasítsa vissza. Általános viszonylatban pedig ne a tagorszá-

gok belügyének, hanem egyetemes európai ügynek tekintse a kisebbségi kérdést.

- Az Európai Parlament dolgozon ki és fogadjon el egy általános érvényű kisebbségvédelmi jogrendszert a területén élő etnikai és vallási kisebbségi közösségek helyzetének rendezése végett.

- A szlovákiaihoz vagy romániaihoz hasonló jogsérelmek megelőzése és orvoslása céljából, az Európai Unió vezesse be a csatlakozás után is érvényes megfigyelés – monitorizálás – általános gyakorlatát.

Köszönetet mondva a vendéglátó Szeged-Csanádi Püspökségnek, személy szerint Kiss-Rigó László püspök úrnak, továbbá valamennyi jeles egyházi és közéleti vendégünknek – köztük is Bábel Balázs kalocsai érsek úrnak és püspöktársainak, Schmitt Pál EP-alelnöknek és díszvendégünknek, Berndt Posselt EP-képviselőnek –, kiváltképpen pedig a szlovák nyelvtörvény ellenében felszólaló szlovák politikusoknak, Anna Zaborska, Miroslav Mikolášik és Eduard Kukan EP-képviselőknek és Mikulas Dzurinda volt miniszterelnöknek, valamint az egész jelenlévő Gyülekezetnek és valamennyi támogatóknak – végezetre hadd küldjem közös üzenetünket a szeptember 1-jei dunaszerdahelyi és brüsszeli tiltakozó nagygyűlések résztvevőikhez és magyar ifjúságunkhoz a boldog emlékezetű II. János Pál pápa egykori, Budapesten elhangzott beszédének szavaival:

„Ne csüggedjete, hanem kövessétek az igazság és a hit útját! ... Legyetek egy olyan új világ építői, amely azoknak az értékeknek az alapjára támaszkodik, melyek Szent István király tetteit ihlették.”

A Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozó Állásfoglalása

A múlt század elején **Ady Endre** a Kárpát-medencében uralkodó, korabeli nemzeti, nemzetiségi és etnikai viszonyok, valamint az osztrák-magyar monarchia népeit sújtó társadalmi-politikai igazságtalanság és elnyomatás vonatkozásában fogalmazta meg változásokat sürgető, biblikus kérdését:

„Vajon fölébred valahára / A szolganépek **Bábele?**”

Kérdése egyetemes érvénnyel hangzott:

„Hiszen magyar, oláh, szláv bánat / Mindigre egy bánat marad”.

Húsz évvel ezelőtt a bukott fasizta totalitárius parancsuralmi rendszert megöröklő kommunista diktatúra **bábeli építménye** szintén összeomlott. Isten „összezavarta azoknak a nyelvét”, akik a bűnre, a jogtalanságra és igazságtalanságra építették társadalmuk „éjig érő”, istentelen rendszerét (1. Mózes. 11).

Az ateista kommunizmus bukása után az **Európa** szabad közösségébe visszatérő „szolganépekre” – országokra és nemzetekre – híven ráillik az, amit 1996. szeptemberi, magyarországi látogatása alkalmával, Budapesten **II. János Pál** pápa mondott:

„Magyarország bizalommal tekint Európára, mint arra a nagy közös otthonra, amelyben **minden népnek** ki kell tudnia fejeznie azt a **sajátos gazdagságot**, amely őt jellemzi. Ennek megvalósulása érdekében arra van szükség, hogy az egyes nemzetek együttélése mindig

a **jog** és az **igazságosság**, a **szolidaritás** és az **együttműködés** szilárd alapján nyugodjon.”

Az **1989-es** rendszerváltozás 20. évfordulóján az egyházaink ökumenikus közösségében, a **Szegedi Dómban** összegyülekezett hívő Gyülekezet ezrei, Kárpát-medencei magyarságunk magyarországi és határon túli közösségeinek tagjai és képviselői megdöbbenéssel és egymás iránti testvéri szolidaritással állapítják meg, hogy a volt szovjet tábor azon országainak legtöbbszörében, amelyekben élnek, az egykori **nemzeti-kommunista rezsim**ek szelleme kísért, és azok elnyomó, jogfosztó, magyar-, illetve kisebbségellenes, intoleráns és diszkriminatív politikája és módszerei tovább hatnak és érvényesülnek.

A szegedi **Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozó** résztvevői, egyházi, polgári és politikai képviselői a mintegy 600 ezres lélekszámú, az ország lakosságának több mint 10%-át kitevő felvidéki magyarság iránti együttérzéssel emelik fel szavukat és tárják a nemzetközi demokratikus nyilvánosság elé a 2009. szeptember 1-jével hatályba lépő **szlovákiai államnyelvtörvény** ügyét, annak haladéktalan felülvizsgálatát, illetve visszavonását követelve a posztkommunista szlovák kormánytól.

Határozottan visszautasítjuk a **Ján Slota** nevével fémjelzett szlovák „posztkommunista-sovinizista

országolás által elkövetett durva jogszabályt”, mely súlyosan diszkrimináló rendelkezéseivel a felvidéki magyarság nemzeti identitását veszélyezteti, és kimeríti az **„etnikai totalitarizmus”**, a **„nyelvi imperIALIZMUS”** és a **„kulturális fasizmus”** fogalmait.

Érthetetlennek és elfogadhatatlannak tartjuk az **Európai Bizottság** hivatalos álláspontját, mely szerint a szlovák nyelvtörvény – sem **Sólyom László** magyar államelnök Szlovákiából való botrányos kiutasítása – „nem tartozik az Európai Unió illetékességi körébe”, hanem a két uniós tagország „belügyének” számít.

Jerzy Buzek európai parlamenti elnök állásfoglalásával összhangban, az egyesült Európa szervezeteihez és intézményeihez, hasonlóképpen testvéregyházainkhoz, valamint nemzetközi egyházi és ökumenikus szervezeteinkhez fordulunk segítségért és támogatásért. Az EP elnöke szerint:

„Ez a törvény nemcsak a magyaroknak árt, hanem az európai integráció szellemiségének és a demokrácia elveinek is. Ez már **nem csupán szlovák-magyar ügy**. A kérdés **az egész Európai Unió ügyévé válik**, mellyel nekünk, az EP képviselőinek is foglalkoznunk kell.”

Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagygyűlésünk továbbá ugyanebben az értelemben utalja az Európai Közösség elé a másik uniós tagország, **Románia** magyarságának emberi és kisebbségi jogi sérelmeit, – többek között – a csángómagyarok erőltetett asszimilációjának és a készülő diszkriminatív tanügyi törvénynek a kérdését, hasonlóképpen a **szerbiai** magyarverések, valamint az **ukrajnai** kisebbségi oktatás módosításának elsorvasztásának ügyét.

Egyházaink kiváltképpen súlyosnak tartják felvidéki hittestvéreik, valamint a romániai – moldvai – csángó katolikusok magyar **istentiszteleti nyelvhasználatának** a korlátozását, illetve tilalmát.

Magyar egyházaink tavaly tartották a **Biblia Évét**, melynek kapcsán különleges hangsúly esett arra, hogy: Szent Igéje révén Isten minden néphez a maga nyelvén szól.

▶ A múlt évben ugyanezt hirdette a Brüsszelben megrendezett **Nemzetközi Bibliakiállítás**.

Az első **Pünkösöd** napján, minekutána a Szentlélek kitöltött, az Apostolok szavát, „mindenki a maga nyelvén hallotta szólani” – tartja az Írás (Csel. 2,6).

Mi egy olyan Európában reménykedünk, és azért emeljük fel szavunkat és imádkozunk, melyben ez az **isteni méltóság** illet meg valamennyi népet és nyelvet, és melyben **emberi méltóságunkat** sem csorbítja kisebbségeket jogfosztó politika, törvény vagy intézkedés.

A sokféleségében egységes Európában keresztény és nemzeti gyökereink, értékeink és örökségünk szellemében ragaszkodunk önazonosságunkhoz és szabadságunkhoz, annak tudatában, hogy: „**Hitében és nyelvében él a nemzet**”. **Európa Pünkösdjének** remélt eljövetele magyarnak, szlováknak, románnak, szerbnek, ukránnak, horvátnak – Isten Igéje és Szentlelke által – itt, a Kárpát-Medencében ezt és ugyanezt jelenti.

Szeged, 2009. augusztus 30.

A Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozó nevében:

Kiss-Rigó László Szeged-csanádi püspök
Tőkés László EP-képviselő
Bábel Balázs érsek, Kalocsa-kecskeméti Egyházmegye
Spányi Antal rk. megyéspüspök, Székesfehérvári Egyházmegye
Pápai Lajos rk. megyéspüspök, Győri Egyházmegye
Bogárdi Szabó István püspök, Dunamelléki Református Egyházkerület
Ötvös József generális direktor, Erdélyi Református Egyházkerület
Csúry István mb. püspök, Királyhágómelléki Református Egyházkerület
Fazekas László püspök, Szlovákiai Református Keresztény Egyház
Erdélyi Géza ny. püspök, a Magyar Református Egyházak Egyetemes Zsinatának elnöke
Gáncs Péter püspök, Déli Evangélikus Egyházkerület
Mózes Árpád ny. püspök, Erdélyi Evangélikus-Lutheránus Egyház
Bálint Benczédi Ferenc püspök, Erdélyi Unitárius Egyház
Balázsi László főjegyző, Magyarországi Unitárius Egyház
Bóna Zoltán főtitkár, Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
Mészáros Kálmán elnök, Magyarországi Baptista Egyház
Csáky Pál elnök, Magyar Koalíció Pártja
Schmitt Pál, az Európai Parlament alelnöke
Berndt Póssel EP-képviselő
Szájer József EP-képviselő
Surján László EP-képviselő
Deutsch Tamás EP-képviselő
Magyar Anna elnök, Csongrád Megyei Közgyűlés
Becsey Zoltán elnök, Hét Határ Egyesület
Balog Zoltán elnök, Magyar Polgári Együttműködés Egyesülete
Hende Csaba, Szövetség a Nemzetért Alapítvány
Szűrös Mátyás volt köztársasági elnök
Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke

Éhn József elnök, Társaság a Kárpát-Medence Magyar-ságáért

Weisz Péter elnök, Barankovics Izraelita Műhely
Kamarás István igazgató, Roma Szakkollégium
Farkas Csaba László igazgató, Cigány Tudományos és Művészeti Társaság
Békés megyei fővajda

Orosz Ildikó elnök, Magyar Pedagógus Szövetség
Lászlóffy Pál elnök, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége

Ágoston András elnök, Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Páll Sándor elnök, Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége

Kovács Miklós elnök, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség

Jakab Sándor elnök, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége
Széchezy Béla, Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Mécs László titkár, Kárpát-medencei Magyar Autonomia Tanács

Szócs Géza író

Kószó Péter alpolgármester, Hódmezővásárhely

Dr. Nagy László Magyar Királyi Szent László Rend

Dr. Fehér József, Magyar Királyi Szent László Rend

Mészáros László, Magyar Királyi Szent László Rend

Bátor Péter Botond, Magyar Pálos Rend

Balla Péter Barnabás, Magyar Pálos Rend

Huzsvár László rk. püspök, Délvidék

Pénzes János rk. püspök, Délvidék

Angyalosy Katica lelkipásztor, Nyírbogdányi Református Egyházközség

Kis Boáz elnök, Magyar Népfőiskolai Kollégium

Dr. Hermán M. János tanszékvezető, Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad

Pálfi József lelkipásztor, Nagyvárad-Réti Református Egyházközség

Tukacs József lelkipásztor, Nagykároly-Belváros Református Egyházközség

Balvinszky Sándor kórházlelkész, Szatmári Református Egyházmegye

László Kálmán elnök, Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Presbiteri Szövetség

Fekete Vince főgondnok, Szlovákiai Református Keresztény Egyház

Nemes Csaba EP- irodavezető

Vertán György igazgató

Román István alelnök, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés

Dr. Bándi Kund elnök, Összmagyar Testület

Bedő Tamás országgyűlési képviselő

Kozma József országgyűlési képviselő

Ékes Ilona országgyűlési képviselő

Halmos Sándor ügyvezető igazgató

Bácsfainé dr. Hévízi Józsa történész

Dr. Nagy György ügyvéd, Tőkés László Alapítvány

Schmidt Ágota kurátor, Frater Juliánusz Alapítvány

Pécsi L. Dániel képzőművész

Fuchsné Benák Katalin igazgató, Keller Lajos Könyvtár, Mindszent

Buzogány Mária, Rákóczi Szövetség

Haág Zoltán, Rákóczi Szövetség

Cselényi László elnök, Duna Televízió

Összefoglaló a székely önkormányzati nagygyűlésekről

Fotó: RMDSZ

Csikszeredában, 2009. szeptember 4-én került sor az első **Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlésre**.

A nagygyűlés ötletét **Tőkés László** EP-képviselő szerint **Michl Ebner** délt-tiroli politikus adta, amikor néhány éve az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács** (EMNT) vezetői és a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) akkori elnöke, **Fodor Imre** Strasbourghban ismertették az erdélyi magyarság autonómiatörekvéseit. Az SZNT jelenlegi elnöke, **Izsák Balázs** tekintettel Románia közlő igazgatási átszervezésére az utóbbi években többször is szorgalmazta egy, a választott önkormányzati tisztségviselőket összegyűjtő találkozó megszervezését. Ezt a kezdeményezést karolta fel a **Tőkés László** vezette EMNT, amikor a 2009-es év elején sikerült megállapodniuk a **Romániai Magyar Demokrata Szövetség** (RMDSZ) vezetőivel, és az erdélyi Magyar Összefogás konkrét hozadékként létrehozták az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumot (EMEF). Az EMEF legutóbbi, június 25-i gyűlésén – többszöri halasztás után – a felek szeptember 5-re tűzték ki a Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlés időpontját, és helyszínként akkor még Székelyudvarhelyt jelölték meg. Pártpolitikai és elvi különbségek miatt az SZNT és a Magyar Polgári Párt (MPP), az EMEF határozatától függetlenül, saját kezdeményezésként ugyancsak szeptember 5-ére és azonos helyszínre, Székelyudvarhelyre szervezték nagygyűlést. Hosszas nyilatkozatháború

után így két nagygyűlésre került sor a hétvégén, pénteken az EMEF-en elhatározott, szombaton az SZNT által szervezett nagygyűlésen vettek részt a székelyföldiek.

Az RMDSZ és az EMNT által közösen szervezett rendezvényen mintegy ezer székelyföldi polgármester, alpolgármester, helyi és megyei tanácsos, az RMDSZ számos helyi és országos vezető tisztségviselője fejezte ki közös akaratát a székelyföldi autonómia, Székelyföld megmaradásának és fejlesztésének ügye mellett. A Nagygyűlésen jelentős számban vettek részt az MPP helyi és megyei tanácsosai is, valamint tiszteletét tette **Izsák Balázs**, az SZNT elnöke, valamint **Szász Jenő**, a Magyar Polgári Párt vezetője, volt MPP-s megyei tanácsos is.

A Székely Himnusz elhangzása után **Ráduly Róbert**, Csikszereda polgármestere köszöntötte az egybegyűlteket, majd **Markó Béla** szövetségi elnök, **Tőkés László**, az EMNT elnöke és **Kelemen Hunor**, az RMDSZ ügyvezető elnöke mondott beszédet.

Az RMDSZ elnöke úgy vélte, az autonómia, és általában minden, amire az erdélyi magyarság törekszik, lényegében leegyszerűsíthető egy fogalomra, a tulajdonkérdésre.

Romániában 6,6%-os magyarság él, ez azt jelenti, hogy ez a közösség közel hét százalékban tulajdonosa ennek az országnak. Erdélyben 25%-os, Székelyföldön pedig több mint 80%-os ez az arány. Ez azt jelenti, hogy Erdélynek 25%-ban, Székelyföldnek pedig több mint

80%-ban mi, magyarok vagyunk a tulajdonosai. Lehet ezt sokan rossz néven veszik, de ezt a kérdést így kell szemlélünk a továbbiakban: ennek a tulajdonjognak pedig minden szinten, minden intézményben, minden pillanatban érvényt kell szerznünk – hangsúlyozta **Markó Béla**.

Az összefogás kiszélesítéséről beszélt **Tőkés László** európai parlamenti képviselő, az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum társelnöke, sajnálatát fejezve ki, hogy „megduplázódott” az önkormányzati nagygyűlés, pedig az egy több lett volna, mint a kettő, de hangsúlyozva: eredményként könnyvelhető el, hogy létrejött a nagygyűlés, és szándékában mindkét rendezvény egy, kiegészíti egymást. A befogadó összefogás mellett érvelve **Tőkés** élesen bírálta az ún. „Markó-doktrínát”, miszerint az RMDSZ-en kívül nincs élet, hangsúlyozva: a kizárólagos egységpolitika az egypártrendszer idezi, márpedig az erdélyi magyarságnak a politikai pluralizmus jegyében kell rendeznie ügyeit. Szellemisségében hasonló a „Csapó-doktrína” – fejtette ki –, miszerint a Székely Nemzeti Tanácson kívül más nem képviselheti az autonómia ügyét. Elismerete az SZNT érdemeit az autonómiatörekvésekben, de hangsúlyozta: a székely önrendelkezés ügye minden magyar ügye. A berlini fal után le kell omlaniuk a trianoni falaknak is — érvelt a nemzetpolitikai rendszerváltozás szükségessége mellett.

Az első Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlésen felszólt még **Kelemen Hunor**, az RMDSZ ügyvezető elnöke, romániai államfő-jelölt, **Lokodi Edit Emőke** Maros megyei, **Tamás Sándor** Kovászna megyei és **Borboly Csaba** Harghita megyei tanácselnök is. A nagygyűlés résztvevői egyhangúlag elfogadták Memorandum Székelyföld sajátos igazgatási és fejlesztési jogállásáért, valamint a Kiáltvány a Székelyföldért elnevezésű dokumentumokat.

A Memorandum munkapéldányán még a nagygyűlés alatt is dolgoztak az EMEF társelnökei, **Markó Béla** szövetségi elnök elfogadta **Tőkés László** EMNT-elnök kiegészítő javaslatát, így a végleges szöveget később juttatták el minden választott önkormányzati tisztségviselőnek, hogy aláírásukkal hitelesítsék

▶ a közakaratot. Az elfogadott dokumentumokban a jelenlévő székely székek önkormányzati képviselői hitet tesznek az autonómia mellett, és felhívják Románia és az Európai Unió figyelmét a székelység helyzetére, mindazokra a problémákra, amelyek akadályozzák Székelyföld szerves fejlődését, és veszélyeztetik az évszázadok óta itt élő, a régióban abszolút többséget alkotó magyarok nemzeti közösségként való megmaradását. A dokumentumokban leszögezik: a szubszidiaritás és az önkormányzatiság európai elveinek, valamint joggyakorlatának megfelelően, Székelyföldnek különleges közigazgatási és regionális fejlesztési jogállásra van szüksége, a közösség jövőjének egyetlen tartós garanciája ugyanis Székelyföld területi autonómiája lehet. A két dokumentum összefoglalja a magyarság alapvető célkitűzéseit, a közigazgatási reformot és a decentralizáció felgyorsítását, új gazdasági fejlesztési régiók kialakítását, a területi autonómia megvalósítását. A nagygyűlés résztvevői ugyanakkor kérik az Európa Tanács

176/1993-as számú ajánlásának és a Románia által is ratifikált Európai Kisebbségvédelmi Keretegyezmény előírásainak szigorú betartását, de követelik a magyar nyelv hivatalos regionális nyelvvé való nyilvánítását, és az 1918-as Gyulafehérvári Kiáltvány harmadik pontjának szellemében, kérik a teljes nemzeti szabadságot az együttlakó népek számára. „Céljaink megvalósításában elengedhetetlen eszköznek tekintjük az Alkotmány módosítását, korszerűsítését, továbbá mindazon törvények és jogszabályok kidolgozását, amelyek a magyarság megmaradását, gyarapodását, biztonságát szolgálják Romániában, Erdélyben és Székelyföldön” – szögezik le a Kiáltványban.

Másnap, Székelyudvarhelyen az autonómiaért munkálkodó erdélyi magyar erők összefogását szorgalmazta Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke a székely nagygyűlés résztvevői előtt.

Az európai parlamenti képviselő a **Székely Nemzeti Tanács** (SZNT)

és a **Magyar Polgári Párt** (MPP) által szervezett gyűlésen a nemzeti összefogást a sport, elsősorban a labdarúgás terepéhez hasonlította, hangoztatva, hogy a „nemzeti tizenegybe” be kell venni minden, az autonómiaért őszintén küzdeni tudó és akaró erőt. Ebben az erőfeszítésben nagy reményeket fűzött a **Fidesz** szerinte küszöbönálló magyarországi győzelméhez.

Ezzel kapcsolatosan a református püspök a gyűlés után az MTI-nek külön is elmondta: a Fidesz szerinte eddig is támogatásban részesítette az erdélyi magyar összefogást, amelynek azonban még ki kell teljesednie. Nagyon sokat jelenthet a Fi-

„...Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy vagy a turáni átok, vagy a »divide et impera« (oszd meg és uralkodj) elve alapján a külső megosztó hatalmi politika hatására leterítsük egymást...”

desz kormányra kerülése – mondta, úgy vélekedve, hogy e párt részéről eddig is meghatározó volt az erkölcsi, politikai és nemzeti támogatás, de kormányra kerülése esetén hatványozottan megnövekszik a szerepe. „Olyan szövetségesre tehetünk szert, aki az egész Kárpát-medencei nemzetpolitika szempontjából új fejezetet nyit, és a politikai rendszerváltozást kiteljesíti a nemzetpolitikai rendszerváltozás irányában” – hangoztatta az EMNT elnöke.

Addig is azonban nagy a veszélye annak, hogy szétforgácsolódik az erdélyi nemzeti oldal – folytatta a püspök, aki szerint jelen pillanatban nagyobb az ellentét az erdélyi „nemzeti polgári táboron” belül, mint a nemzeti tábor és az RMDSZ között, legalábbis külsőségeiben és intenzitásában. „Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy vagy a turáni átok, vagy a »divide et impera« (oszd meg és uralkodj) elve alapján a külső megosztó hatalmi politika hatására leterítsük egymást” – szögezte le a püspök. A gyűlésen elhangzott felszólalásában

ezt úgy fogalmazta meg: ne vert hadakat találjanak a szövetségesek, mire megérkeznek majd Erdélybe.

Tőkés szerint az véget vetne az eddig kialakított összefogásnak, ha a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) újra kormányra kerülne, márpedig – mint hozzáfűzte – a szövetség már kacérkodik ezzel a gondolattal.

A gyűlésen Szász Jenő, az MPP elnöke megállapította: meg kell változtatni Románia alkotmányát, oly módon, hogy minden egyes történelmi régióban érvényesüljön a szubszidiaritás elve. Szerinte Székelyföldön a területi autonómia biztosítja csak lakosságának hosszú távú megmaradását. Izsák Balázs, az SZNT elnöke szerint nem mindegy, hogy Romániában milyen típusú közigazgatási reform megy majd végbe: olyan, amely közelít az áhított célhoz, a területi autonómiahoz, vagy olyan, amely eltávolít tőle.

A nagygyűlés résztvevői a közigazgatási reformról szóló állásfoglalásukban leszögezik, hogy ennek az átszervezésnek a helyi közösségek akaratára kell épülnie, Székelyföld fel nem osztható és be nem olvasztható, csakis természetes, történelmileg kialakult regionális határai közt, önálló, többlethatáskörökkel rendelkező autonóm közigazgatási egységként képzelhető el a jövőben. Hangsúlyozzák, hogy Székelyföld autonómiája nem sérti Románia területi integritását és nemzeti szuverenitását. Elhatározták, hogy népszavazásokat írnak ki Székelyföld településeinek a közigazgatási határok megváltoztatására vonatkozóan, lehetővé téve ezáltal, hogy Székelyföldet különálló, autonóm közigazgatási egységként törvény által létre lehessen hozni. Határozatot hoztak Székelyföld jelképeiről is, valamint nyolc székeli önkormányzati társulás létrehozásáról.

Csíkszereda–Székelyudvarhely, 2009. szeptember 4–5.

Az EMNT Sajtószolgálat
Forrás: MTI, Mediafax, Tőkés László
EP-képviselő Sajtóirodája, RMDSZ
Tájékoztató, Háromszék

Kiáltvány Székelyföldért

A közel egymillió lakosú, több mint háromnegyed részben magyarlakta Székelyföld történelme során sajátos földrajzi, történelmi, gazdasági, kulturális, és politikai identitású egységes régióvá vált. Társadalmá az 1200-as évektől közigazgatási rendeltetésű székekbe szerveződött. Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék, Gyergyószék, Sepsiszék, Kézdiszék, Orbaiszék, és Bardocz-Miklósvárszék, az erdélyi szász székekhez hasonlóan területi önkormányzatként működött, saját közigazgatással, sajátos társadalmi és közigazgatási felépítéssel, sajátos jogokkal és különleges státusszal.

A fél évszázados kommunista önkényuralom, kitartó erőfeszítése ellenére sem tudta megtörni a székelyföldi sajátos identitást, nem tudta elfojtani az itt élő nemzedékek évszázados autonómiatörekvéseit, de sikerült lassítania gazdasági fejlődését.

Az 1989-es fordulat óta a romániai magyar nemzeti közösség - demokratikus úton, és kizárólag békés, törvényes eszközökkel - folyamatosan küzd a román többséghez mérhető teljes és tényleges esélyegyenlőség biztosításáért. Ennek feltétele, a közösségi autonómiák különböző formáinak közjogi keretet biztosító törekvések mellett fontos feltétele a Székelyföld és az ország magyarok által is lakott régióinak gazdasági felemelkedése. Kimutatható, hogy míg a magyar közösség parlamenti képviseletét ellátó Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) kormányzati szerepvállalása esetében számottevő a székelyföldi megyék költségvetési támogatottsága (ahogy történt 2000 és 2004 között), addig a szövetség ellenzékbe kerülésével (2004 végétől) ismét felerősödnek a Székelyföld gazdasági elszigetelésére, háttérbe szorítására irányuló szándékok: csökken a székelyföldi kulturális és szociális intézményrendszer kormányzati támogatása, továbbá egyre kevesebb a pénz az elkezdett beruházások folytatására. A megnyugtató megoldás tehát a központi politikai széljártástól független autonóm közigazgatási és fejlesztési intézményrendszer – a területi autonómia – jogi kereteinek megteremtése és működtetése.

Ezért, a szubszidiaritás és az önkormányzatiság európai elveinek valamint joggyakorlatának megfelelően, különleges közigazgatási és regionális fejlesztési jogállást akarunk Székelyföldnek.

Alapvető célkitűzéseink:

Közigazgatási és gazdasági-pénzügyi reform – a decentralizáció felgyorsítása

Célunk a valós közigazgatás és pénzügyi decentralizáció megvalósítása, amely az elavult nemzetállami szemlélet helyett új, európai alapokra helyezheti a román államot. El kell érünk, hogy a közigazgatási hatáskörök nagy része, és számos társadalmi szolgáltatás – oktatás, művelődés, munkaügy, szociális juttatások, közrend, gazdasági tevékenységek szabályozása – a központból irányított dekoncentrált intézményektől a választott testületekhez kerüljön. Csak így érvényesülhetnek a helyi közösségek érdekei.

Új gazdasági fejlesztési régiók kialakítása

El kell érünk az önálló székelyföldi fejlesztési régió létrehozását, hiszen Székelyföld megfelel egy önálló statisztikai-fejlesztési régió ismérveinek, teljesíti az Európai Unió erre vonatkozó előírásait. Székelyföld hagyományai, történelme, kultúrája és etnikai összetétele szerint is olyan entitás, amelynek gazdasági és infrastrukturális fejlesztési elképzelésekben is érvényesülnie kell.

A területi autonómia megvalósítása

Mi, Székelyföld választott önkormányzati tisztviselői, közösségünk akaratából elnyert polgármesteri, alpolgármesteri és önkormányzati képviselői mandátumunknak megfelelően, ezúton ismételt kinyilvánítjuk: régióink és közösségünk jövőjének egyetlen tartós garanciája Székelyföld területi autonómiája lehet. Székelyföld minden lakójának közös érdeke egy olyan közigazgatási szervezési forma létrehozása, amely lehetővé teszi a régió lakóinak autonóm döntéshozatalát, akaratának érvényesítését a közélet minden területén.

Ismételt követeléseink:

A romániai magyarságot 1990 óta Románia törvényhozásában képviselő politikai érdekvédelmi szervezet, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) már megalakulásakor megfogalmazta a magyarság belső önrendelkezéséhez való igényét és a különböző közösségi autonómiák létrehozását. Ennek az igénynek megfogalmazása az 1992. október 24-én elfogadott Kolozsvári Nyilatkozat. Ennek szellemében:

- Kérjük az Európa Tanács 176/1993-as számú ajánlásának tiszteletben tartását. Az ajánlást az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése fogalmazta meg az RMDSZ által, Románia Európa Tanácsba való felvétele alkalmával (1993. augusztus 26.) előterjesztett memorandum alapján. Ebben a Szövetség ismételt kinyilvánította a romániai magyarok igényét a teljes egyenjogúságra, és kérte a magyar nemzeti közösség államalkotó tényezőként való elismerését. Románia kötelezettséget vállalt az ajánlás életbe ültetésére, de a közösségi autonómia jogi kereteinek megteremtése mindmáig nem történt meg.

- Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk a Románia által is ratifikált Európai Kisebbségvédelmi Keretegyezmény előírásainak szigorú betartását. Az egyezmény tiltja egy kisebbségek által jelentős arányban lakott régió etnikai arányainak mesterséges megváltoztatását. Székelyföldön, ha közvetett formában is, még mindig él az elmúlt évtizedek diktatórikus gyakorlata.

- Követeljük az anyanyelvünk hivatalos regionális nyelvvé való nyilvánítását. Közösségünk tagjai is szabadon gyakorolhassák a legfontosabb közösségi jogot, az anyanyelvük szabad használatát a magánéletben és a közéletben egyaránt. Ez nemzeti identitásunk védelmének és átörökíthetőségének legfontosabb garanciája. Bevett európai gyakorlat – amelyet a Kisebbségi és Regionális Nyelvek Európai Chartája is előír – az országosan kisebbségi, de regionálisan többséget alkotó közösség nyelv-

vének hivatalos regionális nyelvvé nyilvánítása, ezekben a régiókban a teljes és tényleges többnyelvűség gyakorlatának bevezetése.

• Az 1918-as Gyulafehérvári Kiáltvány harmadik pontjának szellemében kérjük „a teljes nemzeti szabadságot az együttlakó népek számára”. A dokumentum kimondja: „Minden népnek joga van a maga neveléséhez és kormányzásához saját anyanyelvén, saját közigazgatással, saját maga választotta egyének által.” Ennek megvalósítása csak a közösségi autonómiák – a számbeli kisebbségben élő közösségek számára a széles értelemben vett kulturális autonómia, a tömbben élő közösségek számára a területi autonómia – rendszerének törvénybe foglalásával lehetséges. A hazai és nemzetközi közvélemény, a román állam és az Európai Unió intézményeinek segítségét igényeljük ezen jogszabályok megalkotásához szükséges parlamenti és kormánytöbbség kialakításához.

Mindezeket kérjük és igényeljük régióink és közösségünk múltja, jelene és jövője iránt vállalt felelősségünk teljes tudatában.

Céljaink megvalósításában elengedhetetlen eszköznek tekintjük az Alkotmány módosítását, korszerűsítését, továbbá mindazon törvények és jogszabályok kidolgozását, amelyek a magyarság megmaradását, gyarapodását, biztonságát szolgálják Romániában, Erdélyben és Székelyföldön.

Csíkszereda, 2009. szeptember 4.

Felhívás közös cselekvésre az erdélyi magyarság autonómiájáért

Az elmúlt évtized politikai történései a közösségi dolgaink iránt kicsit is érdeklődő ember számára világossá tették: az egypártrendszer ideje az erdélyi magyar közéletben is visszafordíthatatlanul lejárt. A parlamenti képviselő monopóliumát még őrző Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek (RMDSZ) az önkormányzati munka felelősségén meg kell osztania a Magyar Polgári Párt (MPP) képviselőivel. Nemzetpolitikai kérdésekben pedig egyre több szerep jut a civil-politikai szerveződéseknek, kiemelten a különböző közösségi autonómiaformák integrált képviselőre alakult Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak (EMNT) és a Székelyföld területi autonómiájának közképviselőt létezése alapcéljaként tételező Székely Nemzeti Tanácsnak (SZNT).

Ebben a politikai sokszínűséget intézményesen is megjelenítő kisebbségpolitikai környezetben nem könnyű megtalálni az egyensúlyt a pártpolitikai érdek és a nemzetpolitikai megfontolások között. Alapvetően két közelítés ütközik az erdélyi magyar politikában:

- Az egyik a folyamatos **ütközést kereső (konfrontatív)** szemléletmód, amelyben a különböző magyar közéleti szereplők egymás ellehetetlenítésére, netalán politikai megsemmisítésére töreksenek, s így elképzelhetetlen, vagy ha mégis, akkor az áruháza terhe alatt tilos bármilyen együttműködés a másikkal.

- A másik az **együttműködést kereső (konszociatív)** szemléletmód, amelynek keretében a politikai szereplők elismerik egymás létét, legitimitását, és megtartva saját arcukat, értékeiket, valamint eszközeiket, a munkamegosztáson alapuló együttműködést keresik legalább azokban a kérdésekben, amelyekben az együttes fellépés imperatívuszuk számít, és összezárnak, ha a többségi politikum részéről agresszió éri a közösséget.

Míg a két pártpolitikai szerveződés (RMDSZ, MPP) egymással szemben főleg **konfrontatív stratégiákat** alkalmaz, addig az **EMNT** megalakulása – de főleg 2006 novemberében – óta egyre határozottabban próbál elmozdulni a **konszociatív stratégia** felé, három sikertelen kísérlet (2007 – EP-választás, 2008 tavasza – önkormányzati választás, 2008 ősze – parlamenti választás) után 2009 tavaszán – végre sikerrel. A **Magyar Összefogásnak** viszont nem szabad kimerülnie a választási együttműködésekben, hanem a választások közötti – közösségünk életének mindennapjait meghatározó – „békeidőben” is működnie kell, legalábbis a nemzetpolitikai kérdésekben, amelyeknél a közösségi érdekeknek felül kell írnia a vélt vagy valós pártérdeket.

Ezen **„nemzeti minimum”** ki-munkálására és a közös céljaink – az erdélyi magyar autonómiák – érdekében történő cselekvés megtervezésére alakítottuk meg az **Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumot**, amelynek kerekasztalánál minden felelős – az összefogás és együttműködés erejében hinni tudó – közéleti szereplőnek ott a helye. Különösen fontos volna ebben a testületben a Székelyföld területi autonómiájának közképviselőt felvállaló SZNT aktív és alkotó jelenléte. Sajnálatos azonban, hogy vannak olyan közszereplők, akik ezt nem tartják magától értendőnek.

A Magyar Összefogás kiszélesítésének és elmélyítésének újabb próbája a **Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlés**. Az EMNT erőfeszítéseinek köszönhetően, az EMEF legutóbbi tanácskozásán sikerült egyetértésre jutni az RMDSZ képviselő

Tőkés László EMNT-elnök és Szilágyi Zsolt alelnök

seelőivel abban, hogy – pártállásuktól függetlenül – az összes székelyföldi választott önkormányzati tisztségviselő összefogása és határozott kiállása kimozdíthatja a holtpontról Székelyföld területi autonómiájának ügyét. Aggodalommal tapasztaljuk viszont, hogy vannak olyan, magukat felelősnek tartó közéleti emberek, akik nem értik a közös fellépés nemzetpolitikai imperatívuszát, és politikai erőfitogtatásból, pártpolitikai megfontolásból vagy az autonómia ügye iránti elkötelezettség tévesen értelmezett elvi radikalizmusa miatt nem érzik az „**egy több, mint kettő**” evidenciáját.

Tisztelt elvbarátaim, a nemzetpolitika és az erdélyi autonómiák ügye iránt elkötelezett harcosársak!

Van, amikor a verseny és a megméretkezés ideje jön el, és van, amikor az **összefogásé** és az **együttműködésé** a főszerep. A Székelyföld sajátos közigazgatási jogállásának megteremtését, pártállástól függetlenül, csak együtt tudjuk eredményesen képviselni – itthon, Erdélyben, a Kárpátokon túli főváros hivatalaiban és az Európai Unió szerteágazó intézményei előtt egyaránt. Ha valamiért,

akkor most éppen ezért érdemes félretenni sérelmeinket, vélt vagy valós szembenállásainkat és meghaladni a konkurens politikai szekértábor álláspontját zsigerből elutasító logikáját. Az EMEF által kialakított álláspont jó alapot nyújt a Magyar Összefogás kiszélesítéséhez. Az SZNT által kidolgozott tervezetek lényege is ebbe szervesen beilleszkedik. Még nem késő. Még most sem késő. Mert ebben az esetben „egy több, mint kettő”.

Miközben az EMNT elnökeként munkatársaimmal együtt szerveztünk átfogó megújításán munkálkodunk, háromszorosan is az együttműködés és az integráció mellett teszem le voksomat:

- Egyrészt a **polgári-nemzeti erőket kell ismét összefogni**, még akkor is, ha az MPP vagy SZNT egyes vezetői inkább a külön úton járnának.

- Másrészt, a **konzociatív stratégiát követve, az erdélyi politikai élet két nagy szárnya – RMDSZ és az azon kívüli erők – közötti együttműködést kell előmozdítanunk a „nemzeti minimum” kérdéseiben.**

- Harmadsorban a **KMAT és ezáltal a Kárpát-medencei összmagyar**

nemzetstratégia motorjának szerepét is el kell játszanunk, mindaddig, amíg az ebből következő felelőségek nagy részét át nem adhatjuk annak természetes hordozójának, a – jövődöbéli – magyar nemzeti kormánynak.

Az nem lehet, hogy miközben nemzetpolitikai dolgaink pozitív fordulat előtt állnak, addig mi itthon, Erdélyben, akárcsak magyar sorstársaink a Felvidéken, **áldatlan testvérharcot** vívunk, megkönnyítve a többségi politikumnak az „oszd meg és uralkodj” ősi gyakorlatának alkalmazását. Fel kell nőnünk tehát a feladathoz, hogy az EMNT által összefogott nemzeti erők valóban stratégiai partnereivé válhassanak a minden bizonnyal Orbán Viktor, a Fidesz elnöke által vezetett új magyar kormánynak.

Ebben számítok minden, a nemzet ügye, a határok feletti nemzetpolitika, egész Erdély és „belső anyaországunk” magyar jövője iránt elkötelezett személyiség és szerveződés cselekvő együttműködésére.

Brüsszel, 2009. szeptember 1.

Tőkés László
EP-képviselő,
Az EMNT elnöke

Tőkés László levele a Székely Nemzeti Tanács tagjainak

Tisztelt Küldöttek!
Kedves székely Bajtársaim!

Szeretettel és aggodalommal üdvözlöm a székely székek egybegyülekezett képviselőit a **Székely Nemzeti Tanács** gyergyócsomafalvi ülésén.

Testvéri és bajtársi szeretettel gondolok Rátok, annál is inkább, mivel **2003**-ban, a **szatmárnémeti Láncos-templomban** tartott rendkívüli bővített egyházkerületi Közgyűlésen a közösségi önrendelkezés ügyét közösen emeltük ki a feledés homályából és hoztuk ki a szőnyeg

alól, elindítva azt a folyamatot, melynek eredményeképpen még abban az esztendőben megalakíthattuk a Székely Nemzeti Tanácsot, valamint az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot**.

Ezzel együtt, féltő aggodalommal fordulok az SZNT plenárisához, mivel az azóta eltelt mintegy fél évtized alatt közös ügyünk szekere igen lassan és nehézkesen halad előre, a Székely Nemzeti Tanács jobb sorsa érdemes vezetői elszigetelődni látszanak, és fennáll a veszélye annak, hogy megkérdőjelezhetetlennek hitt – vélt vagy valós – igazuk kizárólagosságából jottányit sem engedve, elidegenítenek maguktól, és netalán az igaz ügytől, sok segítő szándékú embert és támogatásra kész erőket.

Tisztelt Székely Tanács! Kedves Barátaim!

Remélni merem, hogy bárki előtt is szükségtelen bizonygatnom a Kárpát-medencei egységes magyar

Tőkés László az ezeréves határnál

nemzet ügye iránti elkötelezettségemet. Ebben a tekintetben ugyanaz vagyok, aki voltam **1989**-ben. Gondolom, az sem kétséges előttetek, hogy **Székelyföld területi autonómiáját** mindenkor a szívemen viseltem, és azért legjobb szándékom és tehetségem szerint mindig kiálltam. Büszkén gondolva vissza háromszéki felmenőimre, **Nagyváradon** élő magyarként magam is tartom magam legalább olyan jó székelynek, mint Szász, vagy mint az SZNT egykori – szintén váradi – elnöke.

Változatlanul meggyőződéssel vallom, hogy Székelyföld területi autonómiája elválaszthatatlan az erdélyi magyarság személyi elvű autonómiájától, és hogy ezt a kettőt, sőt más magyar többségű régiók és települések sajátos jogállásának ügyét, vagyis a Romániába szakadt magyarság több szintű autonómia-rendszerben megfogalmazódó közösségi önrendelkezését **integrált módon, összehangoltan és egységesen** kell képviselnünk idehaza és szerte a nagyvilágban. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács – mondjon akárki akármit – mindig ezt tette, és 2003-beli ébredésünk idején, a Székely Nemzeti Tanáccsal közös szervezeti formában is összefogva, ugyanerre szövetkezett.

Az Isten akaratából, valamint nemzeti közösségünk tagjai szavazatainak köszönhetően Brüsszelben eltöltött, közel két esztendő még inkább megerősített előbbi meggyőződésemben. Ugyanakkor még jobban meggyőződtem arról, hogy nemzetközi téren, Európában – de talán idehaza, București-ben is – az

autonómia kérdésében csak akkor vesznek komolyan bennünket, és csak abban az esetben képviselhetjük kellő hatékonysággal közös érdekeinket, hogyha dél-tiroli vagy katalán minta szerint, pártállásainkon és megosztottságainkon fölülemelkedve, sikerül **egységes állásponthoz** kialakítanunk, és ennek alapján, **egymással vállvetve** harcba szállunk.

Az erdélyi **Magyar Összefogás** megteremtését célzó erőfeszítések mögött is ez a meggyőződés állott. Egyelőre törekeny és hiányos összefogásunk attól függően szélesedhet ki és erősödhet meg, hogyha az autonómia mellé tudjuk állítani egész közösségünket, egész szervezeti és politikai erőnket. A **Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlés** közös erővel való megszervezésének nemes szándéka is ebből a meggyőződésből fakadt – mint amiképpen a **székely Memorandum** pártállásuktól független, valamennyi választott székely önkormányzati tisztségviselő általi elfogadása és aláírása is ezért rendkívül fontos.

Tisztelt Küldöttek!

2003-beli közös indulásunk szellemében és akkori összefogásunk értelmében újítom meg **ajánlatomat** közös ügyeink együttes képviselésére. Ezt ugyanolyan tiszta szándékkal és tudatos politikai belátással teszem, mint ahogyan ennek előtte az erdélyi Magyar Összefogás jelentésében – lehetségesen befutó – negyedik helyét ajánlottuk fel az SZNT elnökének, vagy mint amikép-

pen az SZNT – és az MPP – képviselőjét bajtársi érzéssel hívtuk meg az **Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum** alkotó tagjai sorába.

Mindenesetre, akármilyen is volna a testvéri kéznyújtásra adandó választatok, abban biztos vagyok, hogy az egyeztetéstől, a különböző elképzelések ütköztetésétől, valamint az egymást kiegészítő véleményektől – végső soron pedig: az egymástól – való **elzárkózás** semmiképpen sem jelentheti a helyes utat Székelyföld területi autonómiája felé. Semmiféle **kizárólagosság** nem jó tanácsadó. Egyedül **Krisztus Urunk** mondhatta el magáról, hogy: „az út és az igazság én vagyok”.

Mostanság, amikor egyes elrugaszkodott vagy politikailag szűkölködött gyanús elmék egyenesen a „**Székely Köztársaság**” kikiáltásának vizionálásával üznek veszélyes politikai játékot, mely éppen a székelyföldi területi autonómia névére jelenthet megsemmisítő csapást – az erdélyi Magyar Összefogás józan és célravezető útjának megfontolását ajánlom a szíves figyelmetekbe.

Ismételten megköszönve azt a szeretetet, bizalmat és támogatást, melyben – közös harcainkban – az SZNT odaadó Tagjai és Pártolói oldaláról részem volt, Isten áldását kérem a Székely Képviselőtestület tanácskozásaira és az Ő bölcsességét döntéseire – tisztelettel és szeretettel:

Nagyvárad, 2009. szeptember 25.

Tőkés László
Az EMNT elnöke
EP-képviselő

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács állásfoglalása az RMDSZ kormányzati szerepvállalási szándékáról

Az RMDSZ elnöke az SZKT legutóbbi ülésén tartott politikai helyzetértékelésében kifejtette: az általa vezetett Szövetség kész részt venni bármilyen összetételű kormánykoalícióban, ha ez előrelépést eredményez a kisebbségi jogok területén.

Egy politikai párt természetéből eredően törekszik a végrehajtó hatalomban való részvételre, a kormányzás viszont nem lehet öncél, a miniszteri és államtitkári bársonyszékek megszerzése, hanem kizárólag eszköz egy politikai program gyakorlatba ültetésére.

Az erdélyi magyarság politikai programjának stratégiai lényege változatlan az elmúlt húsz évben: közösségként való megmaradásunk garanciája a **közösségi autonómia jogi kereteinek megteremtése, az autonómia közjogi intézményrendszerének létrehozása és működtetése** a demokrácia és a jogállamiság keretei között.

Egy kisebbségi képviselőlet kormányban való részvételének tehát akkor van értelme, ha ez közelebb visz stratégiai célunk (a közösségi önrendelkezés) megvalósításához,

de legalábbis nem lehetetleníti el és hitelteleníti egyéb eszközök használatát a közös cél követésében.

Márpedig az RMDSZ eddigi kormányzati, vagy kormányközeli szerepvállalása legalábbis óvatosságra int bennünket a kormányzati szerepvállalás tekintetében. Az 12 év tapasztalata ugyanis a következőket mutatja:

- Az RMDSZ kormányzati szerepet vállaló tisztségviselői hajlamosak nem csupán elhanyagolni, de adott esetben közvetlenül, vagy

▶ közvetett módon akadályozni is a parlamenti és kormányzati eszköztártól eltérő politikai és civil eszközök használatát: tulajdonképpen ennek esett áldozatul az önálló erdélyi magyar külpolitika, ennek tulajdoníthatóan lehetetlenültek el az EMNT és az SZNT Székelyföld területi autonómiájára, illetve az erdélyi magyarság kulturális autonómiájára vonatkozó civil-politikai kezdeményezései.

- Ebben a szerepkörben az RMDSZ szervezeti potenciálját szinte teljes egészében a kormányzás köti le, a közösségépítést többnyire elhanyagolja.

- Az autonómia ügyében és általában a közösségi identitást közvetlenül meghatározó kérdésekben megmutatkozó tehetetlenséget az RMDSZ szokás szerint a minden vita felett állóan fontos, de a közösségként való megmaradásunk szempontjából nélkülözhetetlen közjogi garanciákat nem helyettesítő, az infrastrukturális fejlesztésekre vonatkozó materialista sikerpropagandával leplezi.

- A kormányzati szerepből eredő források feletti monopóliumát az RMDSZ csúcsvezetői elsősorban politikai klientúrájuk építésére használják és ennek következtében a valós közösségi igények kielégítése rendszerint háttérbe szorul.

Még nagyobb óvatosságra készít bennünket az a körülmény, hogy tulajdonképpen sehonnas sem derül ki: a szövetségi elnök és

általában az RMDSZ meghatározó vezető testületei (SZÁT, SZKT, parlamenti csoport) szerint mit jelent az előrelépés a kisebbségi jogok terén. Netán olyanszerű „eredményeket”, amennyit „bölcs” taktikázással sikerült elérni az új tanügyi törvény-csomagban? Hogy nem csorbultak meglévő oktatási jogaink, miközben az oktatási autonómia kérdésében inkább visszafele lépdelünk, mint előre? Miközben dübörög a sikerpropaganda, továbbra sincs törvényileg szabályozva a felekezeti oktatási forma, minek következtében évente ki van szolgáltatva az éppen aktuális politikai széljárásnak. Nem-hogy nincs jogunk saját önálló oktatási rendszerre, de az önálló oktatási intézményhez szükséges tanulólétszám megemelésével ellehetetlenítik oktatási intézményeinket a szórványban.

Az EMNT határozott álláspontja tehát az, hogy kormányzati szerepet csak akkor érdemes vállalni, ha az közelebb visz autonómia-programunk megvalósításához. Következésképpen konkrét garanciák és megvalósíthatósági ütemterv szükséges ahhoz, hogy az alábbi kérdésekben előbbre lépjünk:

- olyan törvény elfogadása, amely megteremti a kisebbségi közösségek kulturális autonómiájának jogi kereteit és biztosítja demokratikus létrehozásuk és működésük közjogi és anyagi feltételeit;

- a magyar karok létrehozása és funkcionális autonómiájuk in-

tézményesülése a BBTE keretében, valamint a SAPIENTIA-EMTE és a PKE közös román és magyar állami támogatásáról szóló szándéknyilatkozat gyakorlatba ültetése;

- a magyar nyelv helyi és regionális hivatalos nyelvként való törvény általi elismerése azokban a közigazgatási egységekben, amelyekben a magyarság jelentős számban él;

- a regionális fejlesztés törvényének módosítása olyanképpen, hogy az önálló székelyföldi fejlesztési régió létrehozása lehetségessé váljon;

- az esetleges területi-közigazgatási reform keretében a Székelyföldet alkotó települések egy regionális közigazgatási egységbe szerveződhessenek.

Igényeljük tehát a konzultációt az RMDSZ kormányzati szerepvállalásáról. Kezdeményezzük, hogy az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum törekedjen konszenzusos álláspont kialakítására a kormányba lépés feltételeiről és az eljövendő kormányprogramról. Fontosnak tartjuk ennek összehangolását az autonómiát elősegítő civil-politikai mozgalmak kezdeményezéseivel, valamint a Kárpát-medencei összmagyar autonómia-törekvések külpolitikai képviselésével.

Nagyvárad, 2009. szeptember 24.

Tőkés László

EP-képviselő, az EMNT elnöke

Magyar bírálatok az EP-ben – Tőkés László nyilatkozata

Élesen bírálták magyar európai parlamenti képviselők a nyáron módosított szlovákiai államnyelvtörvényt az Európai Parlament plenáris ülésén, szeptember 14-én Strasbourgban. Az új összetételű EP első érdemi munkanapján, napirend előtti felszólalásában **Schmitt Pál** (Fidesz), a képviselőtestület alelnöke úgy fogalmazott, Szlovákiában olyan atrocitás érte az EU egyik hivatalos nyelvét, a magyart, amely teljes mértékben ellentmond az európai szellemiségnek. **Tabajdi Csaba**, az MSZP delegációvezetője szerint Pozsony súlyos jogsértést követett el, márpedig „az EU hitellességét kezdi ki, ha csak az unión kívüli jogsértések esetén emeli fel a

szavát”. Írásban beadott hozzászólásában többek között **Gyürk András** és **Gál Kinga** Fideszes képviselők is szóvá tették a sérelmeket. Ebbe a sorba illeszkedik **Tőkés László** erdélyi magyar EP-képviselő ugyancsak írásban benyújtott Felszólalása, valamint az e kérdéskörben kibocsátott Nyilatkozata:

Nyilatkozat

Az MSZP politikai évadnyitóján **Bajnai Gordon** miniszterelnök „magyar sikerként” könyvelte el a szlovák államnyelvtörvény ügyében tartott, 2009. szeptember 10-i találkozózt, mely ugyanakkor a szlovák fél számára sem jelentett „kudarcot”.

A kormányfő állításával szöges ellentétben, szeptember 11-i tanácskozásukon a Kárpát-Medencei Képviselők Fórumának határon túli résztvevői a szécsényi találkozó kiemelését szinte teljes egyöntetűséggel **szlovák sikerként**, illetve magyar vereségként értékelték.

Ezúttal is beigazolódott, amit **Kövérvér László**, a Fidesz-MPSZ választmányi elnöke ekképpen fogalmazott meg: „Külgügyminisztérium látszólag van, de magyar külpolitika nincsen”. A két szocialista utódpárt **Közös nyilatkozata** alapján megállapítható, hogy a még hivatalban lévő magyar kormány a kommunista internacionalizmus kádári örökségének az egyenes folytatásaképpen hagyja

cserben a szorongatott határon túli magyarságot, és mond le a külpolitikai nemzeti érdekérvényesítés elemi eszközeiről és lehetőségeiről.

A **Bajnai–Fico paktum** ráadásul szembe megy a négypartii közös országgyűlési állásfoglalással, valamint a **Szili Katalin** elnök asszony vezette négypartii parlamenti küldöttség két héttel ezelőtti, európai missziójának célkitűzéseivel.

Eme kirívó eset élesen rávilágít a – posztkommunista – pártérdeknek alárendelt nemzeti érdekérvényesítés kudarcos voltának okaira és hátterére. A kommunista vétetésű honi **hazugságpolitika nemzetköziesedésének** lehetőünk tanúi, amikor is a magyar és a szlovák utódpart, „elvtársi testvériességgel” működik együtt az Európai Parlament Szocialista Frakciójában, ezzel összhangban pedig – és az európai fórumok elvtelen engedékenységet kihasználva – a valós problémákat elkenődő egyezséget köt a nemzeti önazonosságában veszélyeztetett felvidéki magyarság feje fölött és annak rovására.

Bajnai és Fico testvérpárti egyetértéssel, „szólják fel Magyarországot és Szlovákia minden polgárát... a türelemre és a kölcsönös megértésre” (1. pont), és szentül megfogadják, hogy „határozott intézkedéseket tesznek a **szélsőséges** jelenségekkel és csoportokkal szemben” (6. pont) – ezzel szemben viszont képmutató módon hallgatják el és hitelesítik azt a körülményt, hogy ama bizonyos „szélsőségesek” a **Ian Slota** vezette Szlovák Nemzeti Párt alakjában éppenséggel a szlovák kormányban foglalnak helyet; „szélsőséges jelenségeknek” pedig éppen a **Malina Hedvig** megerősítése, a Benes-dekrétumok parlamenti megerősítése, a dunaszerdahelyi erőszakos oszlatás, az **Orbán Viktor** elleni boszorkányüldözés, **Sólyom László** államfő Szlovákiából történt botrányos kiutasítása, nem utolsósorban pedig az egyre szélesebb körben gyűrűző szlovák tilalmi nyelvtörvény számítanak.

Minderről a Közös nyilatkozat érdemben semmit sem mond, hanem a magas szintű kétoldalú találkozó hamis üzenetével legitimálja az intoleráns, sovíniszta és nacionalista Fico-kormányt azáltal, hogy a Bajnai-kabinet vele együtt „lép fel az idegengyűlölet, az intolerancia, a sovínizmus és a nacionalizmus, az erőszak minden megjelenési formá-

jával szemben” (6. pont). Minderre a nyilatkozat **11. pontja** teszi fel a koronát, amikor is a volt szovjet tábor hangulatát idézve irányozza elő a szégyenletes szlovák–magyar államközi alapszerződés közelgő 15. évfordulójáról való „méltó megemlékezést”.

A **Malina Hedvig** arcán éktelenkedő ütések a felvidéki magyarság arculcsapását jelentik. A szlovák nacionalizmus a krisztusi szenvedéstörténet képlete szerint igyekszik az áldozatból tettet kreálni. Az utódállamok Trianon óta – többé-kevésbé – ugyanezt a „receptet” alkalmazza egész határon túlra szakadt magyarságunk ellenében.

Az előbbihez hasonlóan, Sólyom László kiutasítása által maga a nemzet szenvedett **megaláztatást** – ami semmiképpen sem intézhető el „a látogatásának körülményei miatt” álszent sajnálkozással, valamint azzal, hogy: „A Felek megerősítik elkötelezettségüket a személyek szabad mozgására vonatkozó EU-alapelv mellett” (3. pont).

A volt kommunista országok európai polgáraiként és elnyomott kisebbségi közösségeként végképp nemet kell mondanunk a hatalmi cinizmus és a kommunista arrogancia tovább folytatódó politikai kurzusára. Az „egymás belügyeibe való be nem avatkozás” kommunista elvével szakítva, továbbra is teljes joggal tarthatunk igényt az **Európai Uniónak** a szlovák államnyelvtörvény, a szlovák–magyar kapcsolatok ügyében és a Kárpát-medencei magyarság védelmében való fellépésére és közbenjárására.

Írásbeli hozzászólás a Bajnai Gordon–Robert Fico találkozó, illetve a szlovákiai nyelvtörvény tárgyában

Robert Fico szlovák és **Bajnai Gordon** magyar szocialista miniszterelnökök múlt heti találkozója semmit sem oldott meg a jogfosztó és diszkriminatív **szlovák államnyelvtörvény** ügyében. A kommunizmusból örökölt hazugságpolitika szellemében a két kormányfó ugyan elítélte a „szélsőséges jelenségeket és csoportokat” – ezzel szemben viszont tény, hogy magának a szlovák kormánynak alkotó tagja a **Ian Slota** vezette **szélsőséges** Szlovák Nemzeti Párt, a Fico-kormány pedig maga az, amely a szélsőségesen magyar- és kisebbség-ellenes nyelvtörvényt megalkotta.

A **Nyelvi Charta** értelmében és az itteni EP-gyakorlat szellemében: a **nyelvi sokszínűség** Európa közös kincse. Túrhetetlen és tarthatatlan, hogy egyes tagországokban ezt nem tartják tiszteletben, hogy – például – Szlovákiában súlyos pénzbírság jár a magyar nyelv használatáért.

Kérjük, hogy az **Európai Bizottság** határozottan lépjen fel az EU normáival ellentétes szlovák nyelvtörvény visszavonása érdekében, továbbá pedig hogy az **Európai Parlament** határozati formában foglaljon állást ebben az ügyben.

Illesse köszönet **Jerzy Buzek** elnök-urat elvszerű állásfoglalásáért, mellyel a kisebbségek jogait védelmezi.

Strasbourg, 2009. szeptember 14.

Tőkés László
EP-képviselő

Tőkés László az EP-ben

Jerzy Buzek és José Manuel Barroso: közös pont a szolidaritás

Szeptemberi – első – strasbourggi munkahetében fontos eseményekre került sor az Európai Parlamentben.

1. Szeptember 15-én, a Parlament plenáris ülésén tartotta meg Székfoglaló beszédét **Jerzy Buzek**, a testület újan választott elnöke. Személyét és beszédét különleges rokonszenv övezte – nem utolsósorban annak köszönhetően, hogy az elnökök sorában ő az első kelet-közép-európai politikus.

A lengyel elnök programadó beszédében kihangsúlyozta, hogy mandátuma idején az EP felügyeleti szerepének az erősítésére fog törekedni. A **kölcsönös szolidaritás** vonatkozásában kijelentette, hogy: „mindenkinek saját érdeke az, hogy a mások érdekeit szolgálja”. A bővítési politika folytatását a béketeremtés eszközeként ítélte fontosnak. A környezetvédelem terén valóságos „zöld forradalmat” tartott szükségesnek, a globális válságkezelés érdekében pedig „az önkorlátozás etikájának a meghonosítását” sürgette.

Buzek elnök kivételes nyíltságról téve tanúbizonyságot, a kontinens „kényes kérdései” elől sem tért ki. A **magyar-szlovák ügy** európai rendezése érdekében ismételt felajánlotta közvetítő szolgálatait – ennek kapcsán említve meg, hogy sziléziai származású lévén, ő is egy olyan régióban született, mely történelme folyamán más-más országokhoz tartozott.

A parlamenti frakciónak vezetői – beleértve a szocialistákat is – szinte kivétel nélkül nagy elismeréssel és bizalommal üdvözölték és méltatták az új elnököt. Őket követően az EP-képviselők spontán felszólalásaira került sor.

Tőkés László európai parlamenti képviselő alkalmi beszédében azt a példamutató szolidaritást idézte fel, mely hetven évvel ezelőtt – a II. világháború kitérősekor – a lengyelországi menekültek befogadásakor a magyar-lengyel kapcsolatokat jellemezte. A nemzetek közötti viszonyról ugyanez mondható el az **1956-os magyar forradalom** és lengyelországi ellenállás, **1980-ban** pedig a lengyel **szolidaritás** iránt

megnyilvánuló magyarországi és kelet-közép-európai közösségvállalás vonatkozásában. A volt szovjet tömb országaiban **1989-ben** bekövetkezett forradalmi változások szintén közös gyökerekre vezethetők vissza – mondotta Tőkés László, külön is méltatva „**Temesvár szellemét**”.

Az egyesülő Európának ez a szolidaritás képezheti a jövőbeni alapját – folytatta európai képviselőnk –, rámutatva arra, hogy a rendszerváltás hitbéli, spirituális dimenziója tekintetében milyen fontos szerepet játszott a – szintén – lengyelországi **II. János Pál** pápa. A volt keleti tömb országainak érdembeli felzárkózása és Európa tényleges egységesülése szempontjából a **hitbéli szolidaritás** elengedhetetlenül fontos – mondotta a püspök, Isten áldását kérve Jerzy Buzek elnöki munkásságára.

2. Másnap, szeptember 16-án az Európai Bizottság elnökének a megválasztása szerepelt az EP napirendjén. Megelőzőleg a Zöldek arra tettek kísérletet, hogy egy későbbi időpontra halasszák a választást – indítványukat azonban a parlamenti többség, a néppártiakkal az élen, leszavazta. Mindemellett az egyetlen jelölt, **José Manuel Barroso** hivatalban lévő elnök újraválasztása távolról sem volt bizonyosra vehető. Túlzottan simulékony és kompro-

misszumos politikája miatt saját táborában, az Európai Néppártban sem élvezett osztatlan támogatást.

Ennek ellenére, a sok bizonytalanság és pártharc megelőzte választás – hogyha nem is meggyőző szavazatbéli fölényrel, de – Barroso elnök sikerét hozta. Érdemes megjegyezni, hogy ha például csak a magyar néppárti képviselők nem őreá szavaztak volna, a régi-új elnök elvesztette volna mandátumát.

José Manuel Barroso az eredményhirdetést követően köszönetet mondott választói bizalmáért, és köszönetet saját hazájának, **Portugáliának**, nélkülözhetetlen támogatásáért. „Ambiciózus programjára” utalva, „egy erősebb Európát”, a szolidaritás és a szabadság Uniójának megerősítését ígerte. „Az én pártom Európa lesz” – mondotta az összes párttal való együttműködés szándéka jegyében.

Jerzy Buzek EP-elnök zárszavában – következő lépésként – az új európai biztosok jelölését irányozta elő. A személyi kérdéseken túlmenően viszont, a jelen pillanatban mindenki figyelme a küszöbön álló **írországi népszavazásra** irányul, mely döntő fontosságú a Lisszaboni szerződés elfogadása, illetve az Unió jövője szempontjából.

Strasbourg, 2009. szeptember 16.

A tovább élő kommunizmusról az EP-ben

Szeptember 28. és október 1. közötti napokon a szakbizottságok üléseztek az Európai Parlamentben. **Tőkés László** EP-képviselő a külügyi és az emberi jogi bizottság tagjaként ezek ülésein vett részt. A bizottsági ülések és a különféle parlamenti rendezvények kiemelt témájának számított az **emberi és kisebbségi jogok** kérdése.

A **DROI/Emberi Jogi Bizottság** ezúttal az **oroszországi helyzetre** összpontosított. Kedden **Andrei Nyekraszov** az orosz-grúz háborúról készült megrázó dokumentumfilmjét vetítették és vitatták meg. Szerdán délelőtt egy Oroszországról szóló szemináriumra, délután pedig egy ugyancsak erre vonatkozó meghallgatásra került sor.

A **DROI**, valamint a **LIBE/Állampolgári Jogok, Bel- és Igazságügyi Bizottság** együttes ülésen tüzték napirendre az **Alapvető Jogok Ügynöksége** (FRA/Fundamental Rights Agency) tevékenységének a megvitatását. Amint az közismert, a tavaly megalakult bécsi EU-intézmény létrejöttében meghatározó szerepe volt **Gál Kinga** EP-képviselőnek.

Több, az ügy iránt elkötelezett európai parlamenti politikus szervezésében, szintén szerdán tartották a **kínai „demokrácia”** 60. évéről szóló mini-konferenciát, mely a **tibetiek** és az **ujgurok**, általában pedig az emberi jogok és a vallásszabadság

helyzetével foglalkozott. A nagy érdeklődés övezte tanácskozáson a **Dalai láma**, valamint **Rebiya Kadeer**, az Ujgur Világkongresszus elnökének megbízottai tettek előterjesztést.

Ehhez kapcsolódik Tőkés László azon indítványa, mely a **DROI** – csütörtöki – napirendjén szerepelt, mely a **tovább élő kommunizmus** tanulmányozását irányozná elő Kínában, Kubában, Észak-Koreában és a harmadik világ több országában (lásd mellékelve).

A FRA működéséről szóló **DROI-LIBE-tanácskozást Morten Kjaerum** igazgató előadása vezette be. A bécsi ügynökség megalakulását valamennyi felszólaló elismeréssel üdvözölte. **Heidi Hautala** elnökösszony (**DROI**) – egyebek mellett – arra az ellentmondásra is kitért, mely az emberi jogok harmadik országokbeli követése, valamint az EU-tagországokbeli hiányos kezelése között áll fenn. **Tatjana Zdanoka** lettországi orosz képviselő azt hiányolta, hogy miközben az EU-n kívüli országokban elkövetett jogsértéseket konkrét módon nevükön nevezik, ezzel szemben a tagállamokban előforduló jogsérelmekről csak általánosságban szokás beszélni.

Claude Moraes EP-képviselő az EU diszkriminációellenes irányelveinek a végrehajtásában mutatkozó deficitet bírálta. **Járóka Lívía** kép-

viselő a cigánykérdéshez szólott hozzá. **Morvai Krisztina**, a Jobbik képviselője a 2006-ban elkövetett brutális karhatalmi terror kivizsgálását kérte számon a FRA igazgatójától, továbbá – ismételt módon – szégyenletesnek minősítette, hogy a LIBE/jogi bizottság egyik alelnöke az a Göncz Kinga EP-képviselő, aki az említett rendőrségi erőszak idején a magyar kormány tagja – külügyminisztere – volt.

Tőkés László képviselő felszólalásában gratulált az EP-nek, név szerint pedig Gál Kinga képviselőasszonynak az Ügynökség létrehozásáért, és jó munkát kívánt igazgatójának. Hautala bizottsági elnök szavaihoz kapcsolódva azt a **kettős mércét** kifogásolta, mely az emberi jogok EU-n belüli és Unión kívüli megítélése terén érvényesül. Elfogadhatatlan például, hogy miközben a harmadik országokbeli emberek és közösségek jogaiért példás módon kiállunk – ezzel szemben viszont Európa szívében, Szlovákiában vagy Romániában eltűnjük, hogy a magyar, illetve csángó katolikuskat korlátozzák vagy megfosztják azon joguktól, hogy anyanyelvükön imádkozhassanak és hallgathassák a szentbeszédet. Ezáltal vallási, nyelvi és kisebbségi jogaik egyaránt sérelmet szenvednek – mutatott rá európai képviselőnk, a volt kommunista országok esetében az emberi és kisebbségi jogok **utólagos megfigyelését és ellenőrzését** (am. postmonitoring) szorgalmazva. Tőkés László ugyanakkor abbéli reményének is hangot adott, hogy – **José Manuel Barroso** ígéretének megfelelően – az Európai Bizottság önálló **emberjogi-kisebbségi biztosi tisztséget** fog létrehozni.

Morten Kjaerum igazgató a felszólalóknak adott tömör válaszában Európát/ az EU-t pozitív példaként állította a világ elé, az emberi jogok érvényesítése vonatkozásában, beismerve ugyanakkor a felvetett problémák jogosságát. Bejelentette, hogy az általa vezetett ügynökség egy, az európai kisebbségek helyzetéről szóló jelentésen dolgozik, és reményét fejezte ki az iránt, hogy a **Lisszaboni szerződés** elfogadásával az intézmény kisebbségi érdekérvényesítő ereje is megnövekszik.

Plenáris

A DROI/emberi jogi bizottság oroszországi közmeghallgatásán jeles orosz emberjogi aktivisták tartottak előterjesztést – köztük **Szergej Kovaljev** és Andrej Nyekraszov. Az **Oroszországban** rendszeresen előforduló emberrablások, gyilkosságok és kínzások, másfelől az észak-kaukázusi helyzet, valamint a grúzai háború alapján a bizottság, illetve a felszólalók rendkívül súlyosnak ítélték az oroszországi emberi és kisebbségi jogi sérelmeket, és az eddigieknél határozottabb fellépést sürgettek. Többen kitértek az orosz energia-politika emberi jogi és külpolitikai vonatkozásaira, másfelől pedig a nyugati országok és az EU oroszországi politikáját bírálták.

Tőkés László felszólalásában azt a megdöbbentő értesülését osztotta meg a résztvevőkkel, hogy kiderült: a brit „vaslady”, **Margaret Thatcher** 1989-ban arról próbálta meggyőzni **Mihail Gorbacsovot**, a peresztrojka atyját, hogy akadályozza meg a vasfüggöny lebontását és Németország egyesülését, mivel az Európa biztonságát és stabilitását veszélyeztetné. Európai képviselőnk ebből kiindulva felidézte saját tapasztalatait a nyugati világ kettős magatartását illetően.

Romániai ellenállóként ő maga sem bízhatott a moszkvai befolyás alatt álló nemzetközi egyházi szervezetek védelmében, sőt, miután püspök lett, az Egyházak Világtanácsában (EVT) – az orosz és a román ortodox egyházak révén – még hosszú ideig dominált az orosz moszkovita és a Ceausescu-féle román irányzat; a Reformátusok Világszövetségében (RVSZ) pedig az ezred végéig főtítkárként működhetett **Milan Opoensky**, a csehszlovák titkosszolgálat egykori minősített kollaboránsa. A fejlett Nyugat országainak egyszer s mindenkorra szakítaniuk kell azzal a magatartással, hogy miközben **Szolzenyicint** és **Szaharovot** magasztalják, valamint az '56-os magyar forradalmat, a Prágai Tavaszt vagy a lengyel Szolidaritást méltatják – ezzel szemben a volt kommunizmus áldozatait, jelen esetben pedig az oroszországi posztkommunista rendszer üldözöttjeit – vállveregetések kíséretében – sorsukra hagyják. Könnyű a távoli Tibettel szolidarizálni – mondotta Tőkés László –, ezzel szemben viszont az újraéledő orosz birodalmi politika elől, nagypolitikai érdekből vagy megfontolásokból meghátrálni.

Zárószavaikban az oroszországi ellenzékiek is határozottabb kiállást vártak el az Uniótól. **Sztaniszlav Dimitrevszkij** video-hozzászólásában a hivatalos orosz hazugságpolitika „ördögi köréből” való kitorást sürgette. Szergej Kovaljev a nyomásgyakorlás fokozását tartotta fontosnak, és eljárás indítását javasolta Oroszországgal szemben a Strasbourg-i Bíróságon. A veterán orosz ellenzéki aktivista lesújtó véleményt mondott a KGB-vel együttműködött Orosz Ortodox Egyházzal, mely a jelenben sem áll ki az emberi jogok védelmében.

Cristian Preda román EP-képviselő a borúlátástól, a szkepticizmustól óvta a kétkedőket, Tőkés László egykori temesvári kiállítását állítva példaként a kicsinyhitűek elé. Azonnali fellépést sürgetett, saját részvételét is felajánlva egy oroszországi tényfeltáró misszió keretében.

Érdekes adaléka az európai parlamenti „orosz napoknak”, hogy a **Szaharov-díj** idei kitüntetettjei nagy valószínűséggel éppen a sokat szenvedett oroszországi emberi jogi harcosok lesznek.

Brüsszel, 2009. szeptember 30.

Javaslat a tovább élő kommunizmust vizsgáló tanulmányra az Európai Parlament Emberi Jogi Bizottságában

Javaslat: Kína (Tibet, Hszincsián tartományban élő ujgurok) Észak-Korea, Kuba és más, harmadik világbeli kommunista társadalmak vizsgálata

2009. április 2-án az **Európai Parlament** elítélte a kommunista diktatúra bűneit, az **európai lelkiismeretről és totalitarizmusról** szóló indítvány megszavazása által. Miközben azonban egyre csak a **kommunista múlt örökségéről** szólunk és mondunk ítéletet, hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy a világ egyes részein – ezenképpen a földkerekség legnépesebb országában, **Kínában** is – **tovább él és virágzik** a totalitárius kommunista diktatúra. Következésképpen nem csak a múlt örökségével kell számolnunk – példának okáért Romániában, Szlovákiában, Bulgáriában vagy Magyarországon –, hanem a még létező kommunis-

ta országok esetében tovább kell folytatnunk a küzdelmet a XX. századból megmaradt, eme totalitárius világrendszer ellen.

Emberjogi szempontból ennek különleges fontossága van, hiszen a múltból a kommunizmus mintegy 100 millió áldozatának vére kiált az égre, annak bizonyosságképpen, hogy a kommunizmus egyet jelent nem csupán az emberi jogok teljes tagadásával, hanem egyben az alapvető értéként tisztelt emberi élet tagadásával és megsemmisítésével.

Az EU-nak külpolitikájában nagyobb figyelmet kell szentelnie a kommunista rendszerek embertelen diktatúrája iránt, mint amennyire tette ezt a volt kelet-közép európai országok kommunista örökségének a – késedelmes – elitélése tekintetében.

Mindezek vizsgálatában közvetlenül is érdekeltek az EU azon tag-

országai, melyek egykor a szovjet tömbhöz tartoztak. Egy volt kommunista ország, Románia, képviselőjeként, több más képviselőtársammal – **Vytautas Landsbergis** litván és **Tunne Kelam** észt képviselővel – együtt, saját tapasztalataink alapján ezt bizton állíthatom.

Az emberi jogok sérelmeinek egyik sajátos esete a **kisebbségi jogok** megsértése. Annakidején **Sztálin** „vagonkérdésnek” tekintette a kisebbségi kérdés „megoldását”, és kegyetlen politikai cinizmusával az ateista diktatúra a kisebbségek kollektív megsemmisítésétől sem riadt vissza. Ugyanez Kínáról is elmondható. Fontos tehát, hogy a tanulmány az emberi jogok közösségi dimenziójára, a kisebbségvédelemre is kitérjen.

Strasbourg, 2009. szeptember 17.

Tőkés László
EP-képviselő

Az EMNT figyelőszolgálatának tagsága az EFA intézményében

Wales fővárosában, Cardiffban tartotta idei közgyűlését 2009. szeptember 26-án az **Európai Szabad Szövetség** (European Free Alliance – EFA) politikai háttérintézménye, a **Maurits Coppieters Központ**. A Központ az EFA megálmodójának, első európai parlamenti képviselőjének, a flamand Maurits Coppietersnek (1920-2005) nevét viseli. Az Európai Bizottság által támogatott intézmény célkitűzése az európai régiók monitorizálása, az adatok feldolgozása és az európai politikai köztudatba való bevitel. A Központ erősen elkötelezett a tényleges európai integráció, valamint a demokratikus nemzeti, illetve regionalista mozgalmak felé, ugyanakkor európai szintű együttműködést kíván biztosítani az országos és regionális politikai műhelyek részére.

A Maurits Coppieters Központ közgyűlésének a **Walesi Parlament** adott otthont. Az EFA európai parlamenti frakciójának új elnöke, **Jill Evans** walesi képviselőasszony köszöntötte házigazdaként az európai autonomista mozgalmak és szakintézmények katalán, ír, flamand, skót, baszk, dél-tiroli, aragóniai, korzikai, galíciai, mallorcai és erdélyi küldötteit.

Az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot** (EMNT) külhoni tájékoztatói szolgálatának vezetője, **Antal János** képviselte a közgyűlésen.

Az EMNT megalakulásakor létrejött annak nemzeti és egyházi figyelőszolgálat, mely a hivatalos román propagandagépezet ellenében hivatott valós adatokat és híreket szolgáltatni erdélyi közösségünk jogszérelmeiről, mindennapi hátrányos megkülönböztetéseiről és autonómia-tervekről. Az EMNT 2004 óta folyamatosan eljuttatja **Transylvanian Monitor** (Erdélyi Figyelő) című, angol nyelvű hírleveleit, elemzéseit és tanulmányait a nemzetközi politikához és sajtóhoz.

Köztudomású, hogy az EFA tizenhárom EU-tagország mintegy harminc haladó felfogású, nemzeti, regionalista és autonomista pártját egyesíti magában. Egyik fontos célkitűzésének tartja Európa állam nélküli nemzeti és történelmi-földrajzi régiói demokratikus jogainak biztosítását. Ennek megfelelően elkötelezetten támogatja az erdélyi magyarság – ezen belül – Székelyföld területi autonómiájának kivívását. **Tókécs László** EP-képviselő, az EMNT elnöke az EFA-val kötött **stratégiai együttműködési megállapodása** rendjén kérte az erdélyi figyelőszolgálat betagozódását a Maurits Coppieters Központ struktúráiba.

Antal János átfogó ismertetést nyújtott a közgyűlésnek **erdélyi magyarságunk helyzetéről**, részletesen szólva Erdély etnikai arányainak mesterséges megváltoztatásáról, a

Antal János

folytatódó román asszimilációs politikáról, a „hagymakupolás honfoglalás” erősödő intenzitásáról, majd beszámolt autonomiamozgalmunk eddigi eredményeiről és küszöbön álló feladatairól.

A közgyűlés egyöntetűen megszavazta az EMNT figyelőszolgálatának teljes jogú taggá válását a 2007-ben létrehozott, és immár mintegy tizenöt autonomista politikai háttérműhelyt tömörítő intézményben. Záróbeszédekben **Xabier Mañas**, a Központ galíciai elnöke és **Nelly Maes**, az EFA flamand elnöke külön köszöntötték az erdélyi autonómiaműhely teljes jogú tagságát.

Küzdelem az önálló életért

– fogyatékossgal élő romániai látogatócsoport az EP-ben

Romániai mozgássérültek az EP-ben

Szeptember 14–17. között Strasbourgban került megrendezésre a **Strasbourg Freedom Drive 2009** címet viselő rendezvénysorozat. Az immár 2003 óta kétevente Európai Unió támogatással megrendezett esemény lehetőséget biztosít az Európai Unió tagállamaiból az Európai Parlamentbe látogató mozgássérülteknek saját nemzeti EP-képviselőikkel találkozni.

E program keretében, kedden, szeptember 15-én Tókécs László EP-képviselő fogadta a Romániából érkezett mozgássérültek csoportját, a „Mozgássérültek Nemzeti Szervezete” (Organizatia Nationala a Persoanelor cu Handicap din Romania) képviselőit.

A látogatókat, akik maguk is a „Semmit rólunk, nélkülünk” fogyatékossgügyi hitvallás hiteles képviselői voltak, másnap, 16-án Dr. Kósa Ádám hallás-károsult fideszes EP-képviselő is vendégül látta.

„Orra bukva az avaron, / és menni tovább mégis”

Újvárossy Ernő halálára emlékeztek vasárnap, 2009. szeptember 20-án az 1989-es események kiinduló helyszínén, a temesvár-belvárosi református templomban. Újvárossy Ernő Temesvár első halottja volt, 1989 szeptemberében találtak rá holtan a városzéli erdőben. Az 1989-es belvárosi templombővítés kulcsembereként kiállt református egyháza mellett, a folyamatos zaklatások, fenyegetések ellenére mindent megtett az építkezés előremozdítása érdekében – halálának okaira azóta sem derült fény.

A délelőtti ünnepi istentiszteleten **Fazakas Csaba** temesvári esperes hirdetett ígét, Mózes első könyvének zárórészei alapján a „vég mint valaminek a kezdete” gondolatát fejtegette ki, befejezőként Jézus szavait idézte: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.”

Az istentisztelet zárásaként **Tőkés László**, a temesvári népfelkelés elindítója röviden megidézte a húsz évvel ezelőtti idők hangulatát. 1989. szeptember 11-én életveszélyesen megfenyegették telefonon (a telefon csak akkor működött, ha épp valakik románul fenyegették, gyalázták, adatolta), 12-én indultak Újvárossy Ernő keresésére **Kabai Józseffel**. Szeptember 16-án **Pap László** akkori királyhágómelléki püspöknek levélben jelezték, hogy a gyülekezet egyik leglelkesebb tagja eltűnt, 18-án kaptak hírt Újvárossy Ernő holttestének előkerüléséről. Ez volt az az időszak, emlékezett a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nemrégiben leköszönt püspöke, amikor „élesbe fordultak” a dolgok. Most, húsz évvel az akkori események után Marosvásárhelyen – RMDSZ-es városi tanácsosok egyetértésével – szobrot állítanának annak a tábornoknak, akit 1989-ben azért küldtek Temesvárra, hogy el-

fojtsa a rendszerváltozást előidéző megmozdulást. Békeidőkben is meg kell őriznünk gerincünk egyenességét, figyelmeztetett a püspök, és nem képezheti alku tárgyát egy tömeggyilkos, valamint Sütő András szobra. (Emlékeztetőül: a marosvásárhelyi tanácsosok azzal érveltek Ștefan Gușă tábornok szobrának elfogadása mellett, hogy „cserébe” felállíthatják Sütő András szobrát.)

Az istentisztelet után a temesvári erzsébetvárosi temetőben Újvárossy Ernő kopjafa-síremlékénél Tőkés László püspök, EP-képviselő tartott rövid áhítatot. Kiinduló igehelyként Dávid ún. „íjdalából” idézett, amelyben Dávid Jonathánt siratja. Ilyen barátságok ma már nem nagyon születnek, mondta az erdélyi magyarok európai képviselője, „elhaveresedtünk”, márpedig a politikai elvbarátságokon, egymás legyőzésének szándékán túl ez a szent barátság kellene, hogy jellemezze kapcsolatainkat. Újvárossy Ernő temetésén **Farkas Árpád** „Avaron” című versét idézték, elevenítette fel a húsz évvel ezelőtti, „néma tüntetéssé” alakult kegyeletadást. „Orra bukva az avaron, / a veszélyt megkeresni, deréig csonterdőben is / csak menni, egyre menni, / mint kire országló erőt / s egy ilyen földet szabtak, / hogy óvja lélegzeteként / e keserves hatalmat!” – talán így lehet leginkább hitelen jellemezni Újvárossy Ernőt,

mondta Tőkés László. Ugyanakkor megemlékezett a „hétköznapi hőseiről” is, a presbitériumról és a hívekről, amely nem széledt szét az államhatalom nyomása alatt, hanem inkább megacélosodott, közösséggé kovácsolódott.

Mert – utalt az EP-képviselő a nemrégiben megjelent *Szigorúan ellenőrzött evangélium* c. dokumentumkötetire, amelyben a hírhedt Szekuritátéval kollaboráló lelkipásztorokról lehet olvasni – nem igaz, hogy nem volt választási lehetőség, hogy nem volt alternatíva. Lehetett embernek maradni, hangsúlyozta a püspök, Újvárossy Ernő az igazságért adta az életét, miközben mások ebből az igazságból húztak hasznot.

Balaton Zoltán presbiter az Újvárossy Ernőhöz fűződő „jonatháni barátság” hangján idézte meg az első hősi halott emlékét, ugyanakkor figyelmeztetett: gyászolni a végtelenségig csak akkor szokás, ha a gyászolt halála értelmetlen volt. Ahhoz, hogy kegyeletteljes ünnepé váljon a megemlékezés, szembe kell néznünk a múlttal, de szembe kell néznünk a jelenünkkel is: milyen folytatása a múltunknak? – kérdezte az 1989-es „hétköznapi hőse”.

A megemlékezés végén a belvárosi templom kórusa énekkel adózott Újvárossy Ernő emlékének.

Temesvár, 2009. szeptember 20.

